“BABEȘ-BOLYAI” UNIVERSITY CLUJ-NAPOCA
FACULTY OF HISTORY AND PHILOSOPHY
Doctoral School „HISTORY. CIVILIZATION. CULTURE.”

Historical and Archaeological-Topographical Investigation of the Eleventh- to Fourteenth-Century Settlement Network in the Satu Mare Plain

PhD Thesis Abstract

PhD Advisor:
Professor Dr. Enikő Rüsz-Fogarasi

PhD Candidate:
Belbe Sebastian Emil

Cluj-Napoca
2026

TABLE OF CONTENTS

1. Introduction **7**

Rationale for the Research, Chronological Framework, and Research Questions *7*

Structure of the Thesis and Research Directions *9*

Acknowledgements *10*

1.2 Methods Applied in the Study of Settlement History 12

Analysis of Sources *13*

Archaeological Sources *14*

Research Methods Applied to Archaeological Sites *14*

Geographic Information Systems (GIS) *16*

Database *17*

2. History of Historical and Archaeological Research in the Satu Mare Plain **18**

2.1 Historiography of Research on the Satu Mare Plain Based on Historical Sources 18

2.1.1Foundational Works of the Nineteenth and Early Twentieth Centuries *18*

2.1.2 The State of Research between the Two World Wars *20*

2.1.3A Modern Perspective on the Study of Medieval Settlements in Satu Mare County as Reflected in the Work of Ferenc Maksay *21*

2.1.4 The State of Research in Hungary after the Second World War *22*

2.1.5 The Study of the Complex Historical Realities of Medieval Satu Mare County as Reflected in the Works of Péter Németh *27*

2.1.6 The State of Research in Romania after the Second World War *31*

2.2 History of Research on the Medieval Archaeological Heritage of the Region ... **34**

2.2.1 History of Archaeological Research up to 1918 ..... *34*

2.2.2 The Development of Medieval Archaeological Research from 1918 to the Present as Reflected in Hungarian Archaeological Sources *35*

2.2.3 The Development of Medieval Archaeological Research from 1918 to the Present as Reflected in Romanian Archaeological Sources *41*

2.2.4 The State of Research on Cross-Border Cooperation Programmes Concerning the Satu Mare Plain *46*

3.Geographical Setting of the Study Area **50**

3.1 Geographical and Ecological Characteristics of the Study Area **50**

3.1.1 Hydrological Characteristics of the Satu Mare Plain *52*

3.1.2 Relief and Geological Characteristics of the Satu Mare Plain *53*

4. Approaches to Investigating the Historical Landscape 55

4.1 Considerations on the Reconstruction of Historical Landscapes 56

4.2 The Role of Hydrographic Features in the Satu Mare Plain in the Reconstruction of the Historical Landscape 59

*4.2.1 The Medieval Hydrographic Network of the Satu Mare Plain as Reflected in Written Sources (1181-1380) **62***

*4.2.2 Spatial Distribution of Wetland Areas Identified in Written Sources (1181–1380) **67***

*4.2.2.1 The Ecedea Marsh in the Light of Written and Archaeological Sources **69***

*4.2.2.2 Villages and Archaeological Sites around the Ecedea Marsh between the Eleventh and Fifteenth Centuries **75***

4.2.3 Water Level Fluctuations in the Satu Mare Plain 82

4.3 Forest Cover in the Satu Mare Plain During the Middle Ages 85

*4.3.1 The Forests of the Satu Mare Plain in Written Sources **86***

*4.3.2 Spatial Distribution of Forests Identified in Written Sources (1181-1370) **94***

*4.3.3 Forest Types in the Satu Mare Plain **97***

*4.3.4 Tree Species as Documented in Written Sources **99***

*4.3.5 The Presence of Forests and Tree Species in the Study Area Based on Modern-Era Toponymic Records and Cartographic Data. **102***

4.4 An Overview of the Historical Context and the Current State of Research 106

5. Topographical, Historical, and Archaeological Investigation of Settlements in the Satu Mare Plain 112

5.1 General Considerations on the State of Research on Medieval Villages 112

5.2 The Development of the Settlement Network in the Satu Mare Plain during the Middle Ages 116

*5.2.1 The Settlement Network in the Ninth and Tenth Centuries **117***

*5.2.2 The Settlement Network from the Eleventh to the Mid-Thirtheenth Century **121***

*5.2.3 The Settlement Network from the Mid-Thirteenth to the Mid-Fourteenth Century **128***

5.3 The Ecclesiastical Landscape up to the Mid-Fourteenth Century 133

*5.3.1 The Ecclesiastical Landscape as Reflected in Written Sources: Monasteries and Churches **134***

*5.3.2 Settlements with Churches up to the Mid-Fourteenth Century **135***

*Characteristics of the Documentary Source Base **136***

*Limitations of Interpretation **142***

5.3 Monasteries of the Satu Mare Plain up to the Mid-Fourteenth Century **143**

5.4 A Comprehensive GIS-Based Analysis of the Settlement Network in the Satu Mare Plain **148**
5.4.1 Objectives and Methodology of the Analysis ***149***
Applied GIS Methods ***150***
5.4.2 Dynamics of the Spatial Structure of Settlement Network ***152***
5.4.2.1 The Settlement Network up to 1250 ..... ***152***
5.4.2.2 The Settlement Network between 1250 and 1350 ..... ***156***
5.4.2.4 Hierarchical Topographical Analysis of Settlements in the Satu Mare plain ***160***
5.4.2.4 Spatial and Chronological Analysis of Deserted Settlements ***166***
6.The Medieval Road Network of the Satu Mare Plain **173**
6.1.Methodological Considerations **173**
6.1.2.Chronological Boundaries and Historical Context ***174***
6.1.3.Overview of Research on Medieval Roads ***175***
6.2. Possibilities for Reconstructing the Medieval Road Network of the Satu Mare Plain Based on Written Sources ***176***
6.2.1. Regional Roads and Public Roads ***178***
6.2.2.Roads of Local Importance ***180***
6.2.3. Roads and Streets within Settlements ***181***
6.2.4. Other Categories of Roads ***182***
6.3. Toll Collection Points and Their Locations According to Written Sources 183
6.4. River Crossing points 185
6.4.1. Bridges ***186***
6.4.2. Ferry Crossings ***189***
6.4. The Representation of Historical Roads on Modern Maps **192**
6.5.The Role of the Road Network in the Spatial Structure of Medieval Settlements as Revealed by GIS-Based Analyses **196**
Conclusions **200**
7. Settlement Structure as Revealed by Archaeological Topography **203**
7.1 Structure and Purpose of the Archaeological Database **204**
7.1.1 Main Challenges in Identifying Archaeological Sites and Establishing Their Chronology ***204***
7.1.2 Categories of Sources: Written Documents, Maps, and Toponymic Repertories ***207***
Written Sources ***207***

Cartographic Data ... ***209***

Toponyms ... ***210***

7.2 Spatial and Chronological Distribution of Archaeological Sites in the Study Area ... **212**

7.2.1 Topographical Characteristics and Patterns of Archaeological Sites from the Árpádian Period ... ***212***

Archaeological Sites and the Characteristics of the Natural Environment ... ***212***

Settlement Dynamics as Reveaked by Archaeological Sites: A Case Study of the Balcaia/Balkány-hát Area ... ***216***

Conclusions ... ***219***

7.2.2 Topographical Characteristics of Archaeological Sites Dating to the Late Middle Ages and the Early Modern Period ... ***220***

Archaeological Sites and the Characteristics of the Natural Environment ... ***220***

Selected Examples of the Topography of Late Medieval Archaeological Sites in the Western Satu Mare Plain ... ***221***

Riverside/Linear Settlement Type ... ***222***

Evidence of Settlement Development Dynamics ... ***225***

Selected Examples of Settlement Continuity ... ***227***

Conclusions ... ***228***

7.3 Observations on Settlement Dynamics and Topographical Characteristics ... 229

8. Conclusions ... **235**

9. Bibliography ... **242**

Sources: ... ***242***

Collections of Historical Sources: ... ***243***

List of Scholarly Publications: ... ***244***

10.Database of Settlements Analysed in the Study ... **283**

12. Archaeological Database of Medieval Sites in the Satu Mare Plain ... **372**

13. Appendices ... **432**

Tables ... ***438***

Diagrams and Graphs ... ***444***

Maps ... ***449***

Figures ... ***459***

Abstract

In Hungary, the study of medieval settlements has a tradition spanning almost a century. Until the mid-twentieth century, scholars associated with the school led by Elemér Mályusz sought to produce studies on settlement history for several medieval counties of the former Kingdom of Hungary. Numerous researchers have examined the structure of the medieval settlement network from different perspectives. However, they have generally agreed that the picture provided by written sources can be supplemented and refined through archaeological evidence.

The present study aims to investigate the settlement history of the Satu Mare Plain through an interdisciplinary methodological approach. The geographical region under investigation formed the central part of the medieval County of Szatmár (Szatmár vármegye). Today, this area extends across the territories of two countries. For this reason, the research area has been defined according to the boundaries of this natural geographical unit.

A legitimate question arises as to why the present research does not encompass the entire territory of the medieval County of Szatmár. An examination of this area from geographical and geomorphological perspectives reveals significant natural divisions. The environmental conditions of the Carei Plain share characteristics similar to those of the Nyírség region, whereas the settlement of the eastern basins of the former county can only be documented from the second half of the thirteenth century onwards. By contrast, evidence of early settlement in the Satu Mare Plain is suggested by both historical place names and archaeological finds dating to the period of the Hungarian Conquest of the Carpathian Basin. The historical landscape of the region was characterized by a dense network of rivers, streams, and marshlands, as well as extensive wooded areas situated north of the Someș River.

The chronological scope of the present research encompasses the development of the settlement network from the eleventh century to the mid-fourteenth century. However, certain lines of investigation required extending beyond these chronological boundaries in order to provide a more comprehensive interpretation of specific aspects. Such an extension was necessary in the chapter devoted to the reconstruction of the historical landscape, where documentary sources were used to examine the characteristics of the hydrographic network and the extent of woodland cover in the region up to the end of the fourteenth century. A similar chronological approach was adopted in reconstructing the medieval road network of the study area.

Several interrelated research questions were formulated over the course of the investigation. First, I sought to determine the extent to which the natural environment of the study area differed from the present-day landscape and how our understanding of its historical characteristics could be reconstructed or refined on the basis of the available sources. Closely related to this issue, the influence of environmental factors on the communities that settled in the region was also examined.

From the perspective of settlement history, a number of specific questions were addressed. Particular attention was devoted to identifying the principal stages in the development of the settlement network within the study area. Another important aspect involved establishing methods for distinguishing between documentary references to settlements, as well as assessing the potential of spatial analysis techniques using Geographic Information Systems (GIS) for investigating the settlement network.

Furthermore, a central objective of the research was to determine how many settlements within the study area were affected by processes of abandonment and disappearance during the Middle Ages. At the initial stage of the research, consideration was given to restricting the investigation to settlement history during the Árpádian period. However, as the research progressed, it became evident that an analysis of the ecclesiastical landscape required the incorporation of information preserved in the papal tithe registers. Consequently, the upper chronological limit of the study was extended to the mid-fourteenth century, as indicated in the title of the work.

Since the settlement history of the medieval County of Szatmár had previously been investigated by several scholars, a substantial portion of the data required for analysing the settlement network was already available. The principal task of the present research was therefore to systematize and integrate this information into a coherent analytical framework. One of the fundamental objectives of this study is to reassess our understanding of the medieval settlement network by correlating archaeological evidence with the findings of previous historical research. The archaeological approach is particularly important given that, for the territories situated east of the Crasna River and the former Ecsed Marsh, information concerning the archaeological record and heritage of the Árpádian period has remained fragmentary and incomplete.

In terms of its structure, the study is primarily based on a topographical approach and can therefore be classified within the field of historical and archaeological settlement topography. The research adopts a comprehensive and interdisciplinary approach, aiming to provide as complete an

understanding and as rigorous an interpretation as possible of the medieval settlement network of the Satu Mare Plain through the systematic correlation and integrated assessment of historical, archaeological, cartographic, and toponymic evidence.

The first major chapter of the study provides a synthesis of previous historical and archaeological research concerning the region under investigation. A detailed discussion of this subject was considered necessary in order to provide the reader with a comprehensive overview of the current state of research on the area.

The third chapter presents a brief geographical characterization of the region, while the following chapter is devoted to the reconstruction of the historical landscape. Drawing on the findings of environmental history and palaeoclimatological research, I sought to reconstruct the characteristics of the hydrographic network and the extent of woodland cover within the study area. These chapters provide a detailed account of the methodology employed, the categories of sources examined, and their critical evaluation. Particular attention is devoted to assessing the extent to which the landscape reconstructed through scientific methods can be compared with and validated against observations derived from the present investigation. The subsequent section, which also constitutes the most extensive and complex part of the study, is devoted to the historical and archaeological-topographical analysis of settlements within the study area. Its subsections address the structure of the settlement network, the distinctive characteristics of the ecclesiastical landscape, the spatial analysis of settlements using Geographic Information Systems (GIS), the relationship between landscape and settlement patterns, and the processes of settlement abandonment and disappearance in the region. The sixth chapter focuses on reconstructing the medieval communication routes of the Satu Mare Plain through the application of interdisciplinary methods, with particular emphasis on the role of roads in the formation and functioning of the settlement network. The seventh part of the study presents a case study devoted to the archaeological topography of the Satu Mare Plain. This chapter focuses primarily on the methodology used to identify and map archaeological sites, their spatial and chronological distribution, and their relationship with the medieval settlement network. The study concludes with a synthesis chapter in which the research findings are interpreted, answers to the principal research questions are formulated, and the hypotheses established at the outset of the investigation are critically evaluated.

One of the principal contributions of the present research lies in the fact that the settlement history of the Satu Mare Plain is investigated not only through the examination of written sources but also through the integrated, GIS-based analysis of toponymic, cartographic, and archaeological data. This approach has enabled a more comprehensive interpretation of the spatial dynamics and chronological development of the medieval settlement network.

As previously mentioned, the methodology employed in this study is based on an interdisciplinary approach. In terms of source material, the investigation primarily draws upon the integrated analysis of three main categories of evidence: documentary sources, toponymic collections, and cartographic sources. Among the information extracted from medieval documents, particular importance was attached to references concerning settlements and the characteristics of the historical landscape. In almost all cases, the data obtained from written sources were examined from both spatial and chronological perspectives using Geographic Information Systems (GIS). The use of toponymic data and historical maps facilitated the identification and geographical location of place names recorded in written sources. Accordingly, the integrated analysis of these three categories of evidence constitutes one of the fundamental methodological principles of the study.

The research methodology also included the systematic mapping of archaeological sites. The archaeological database was compiled using the official archaeological site inventories of Romania and Hungary, together with specialist archives held by regional museums. In addition to compiling an inventory of previously known archaeological sites, field surveys were undertaken in numerous cases to identify medieval settlements and investigate them using non-invasive archaeological methods. In some instances, the objective was to identify and map historical phenomena at the microregional level, while in others, the investigations aimed to determine the location and spatial extent of deserted settlements or settlements whose inhabited areas had shifted over time, such as Doba, Tagy, Gyűlvész, and Domănești. Digital terrain models and instrument-based surveys provided additional information, while a substantial proportion of the newly identified sites were incorporated into official archaeological records, thereby contributing to the expansion of the archaeological topography of Satu Mare County.

The application of Geographic Information Systems (GIS) played a central role in the research, particularly in the analysis and interpretation of the collected data. Using QGIS software, several historical maps were digitised, and spatial analyses were conducted to investigate the

distribution of medieval woodlands, the hydrographic network, archaeological sites, and settlements. These investigations made it possible to trace and interpret the chronological development of medieval settlement and road networks, patterns of landed estate donations, the organisation of the ecclesiastical landscape, and the transformations undergone by different types of settlements throughout the Middle Ages.

The research undertaken in the present study primarily aimed to identify the natural environmental setting in which the settlement network of the study area developed, as well as the factors that influenced this process, including ecclesiastical organisation and communication infrastructure. Furthermore, the investigation sought to demonstrate the extent to which the integrated analysis of archaeological, toponymic, and geospatial data can provide new insights into the medieval history of the region. The findings indicate that the Satu Mare Plain should not be regarded as a peripheral territory, but rather as an area characterised by a dense settlement network adapted to the prevailing environmental conditions. By the second half of the fourteenth century, this settlement system had become firmly established and was gradually integrated into the economic, ecclesiastical, and communication networks of the medieval Kingdom of Hungary.

The database compiled during the research, comprising 174 settlements and 119 archaeological sites, together with the geospatial analyses undertaken, enabled a detailed reconstruction of the medieval settlement network of the Satu Mare Plain and a critical reassessment of existing interpretative models. The analyses highlighted the structuring role of communication networks and ecclesiastical organisation in shaping the medieval landscape and provided an additional foundation for future research into the settlement history of the region. Moreover, the findings demonstrated that the development of the settlement network in the Satu Mare Plain shared numerous characteristics with that of other lowland regions of the Carpathian Basin, while also retaining distinctive features reflecting local patterns of development. The historiographical analysis undertaken as part of the study revealed that the medieval settlement history of the Satu Mare Plain has not previously been the subject of an independent and comprehensive investigation. Although historical research on the region has reached an advanced stage, archaeological investigations and field surveys remain insufficient, particularly in the area between the Someș and Tur rivers, especially within the territory of present-day Romania. A comparison of known archaeological sites with the historical settlement network revealed that

these discrepancies are primarily attributable to the uneven intensity of archaeological research across the region.

The findings of the settlement history research demonstrate that the medieval settlement network of the Satu Mare Plain emerged through a gradual process of development spanning several centuries. The integrated use of historical sources and GIS-based spatial analysis methods enabled a detailed reconstruction of the structural transformations of this settlement network. During the ninth and tenth centuries, the region was characterised by a relatively sparse settlement network, which can be assumed to have been concentrated along the Someș River valley and the principal communication routes. Between the eleventh and thirteenth centuries, the region underwent gradual integration into the administrative system of the medieval Kingdom of Hungary, a process that encouraged both an increase in the number of settlements and the consolidation and stabilisation of the settlement network.

Although the effects of the Mongol invasion of 1241–1242 cannot be conclusively demonstrated in every case, archaeological evidence and coin hoards dating to this period indicate that widespread destruction occurred. The recovery of the region during the second half of the thirteenth century was accompanied by the emergence of new landowners and the establishment of settler communities, which contributed to the reorganisation and further development of the settlement network. During the first half of the fourteenth century, the structure of the settlement network became increasingly complex and differentiated, with the highest concentration of settlements identified in the north-western sector of the territory between the Someș and Tur rivers.

The development of ecclesiastical organisation closely followed the structure of the settlement network, as reflected in the spatial distribution of religious institutions, including churches, monasteries, and other monastic establishments. Environmental factors also exerted a significant influence on the spatial organisation of the region. Within the study area, the Someș River served as a boundary of ecclesiastical jurisdiction, contributing to the territorial delineation of medieval administrative and ecclesiastical structures. As part of the research, data relating to 174 medieval settlements were compiled and examined using spatial analysis methods. In numerous cases, the investigation made it possible to determine the geographical locations of previously documented settlements more precisely and to reassess their proposed locations. The GIS-based methods employed —including the DBSCAN (Density-Based Spatial Clustering of Applications with Noise) algorithm, Voronoi/Thiessen polygons, kernel density estimation, and

grid-based spatial analysis— revealed that, by the mid-fourteenth century, the settlement network of the Satu Mare Plain had reached an advanced stage of consolidation.

These findings challenge earlier hypotheses suggesting that the region experienced extensive depopulation during the fourteenth century. The hierarchical analysis of settlements demonstrated that the emergence of regional centres was closely associated with the principal communication routes, as well as the locations of customs stations and market centres. Furthermore, the analysis revealed that the frequently linear configuration of the settlement network was strongly influenced by the hydrographic system and the main transport corridors of the region.

Regarding the process of settlement desertion, the research has demonstrated that the abandonment of medieval settlements should be interpreted as the outcome of complex social, economic, and environmental processes. The analyses conducted identified 63 settlements that had become deserted by the mid-fourteenth century, accounting for 36.8% of all settlements investigated, a proportion comparable to that observed across the county as a whole. In examining the phenomenon of settlement desertion, the study also considered the hypothesis that the development of medieval market places, whose proportion increased significantly in the late fourteenth and throughout the fifteenth century, may have contributed to the abandonment of certain rural settlements. However, the analysis of historical sources and the results of GIS-based investigations did not provide clear evidence supporting a direct relationship between the development of these centres and the desertion of settlements in the study area.

In conclusion, the findings of the research on settlement history demonstrate that the medieval settlement network of the Satu Mare Plain can be characterised as a dynamic system, continuously evolving and adapting to natural conditions, economic relationships, ecclesiastical organisation, and transformations in landholding structures. Furthermore, the application of spatial analysis methods has contributed significantly to a more precise and nuanced interpretation of the historical development of the settlement network within the study area.

The network of connections linking the settlements within the study area is reflected primarily in the road infrastructure. The analysis of the medieval road network aimed, among other objectives, to determine the extent to which the region's communication system could be reconstructed on the basis of the available documentary sources and to assess its role in the development of the settlement network and the spatial organisation of the region. The spatial

analysis of roads, bridges, fords, ferry crossings, and toll collection points identified in written sources demonstrates that the medieval road infrastructure constituted one of the principal elements of cohesion within the settlement network of the Satu Mare Plain. The formation and evolution of this network were directly influenced by the natural environment. Among these factors, the hydrographic network played a decisive role, as rivers, crossing points, and natural obstacles determined the routes of the main transport corridors. The spatial distribution of toll collection points, bridges, and ferry crossings reveals the existence of communication nodes that constituted essential components of the medieval transport system. Overall, the development of road infrastructure was closely linked to the characteristics of the natural landscape, as illustrated by the roads constructed on raised embankments in the area of the former Ecedea Marsh, which were used during the Late Middle Ages and the Early Modern Period.

The research identified 15 toll collection points, 5 ferry crossings, and 11 bridges documented by the mid-fourteenth century. The spatial distribution of these infrastructure elements contributed to the identification of the region's principal communication routes, which connected settlements along both east–west and north–south axes. Toll collection points were generally located in strategic positions, marking both the main routes across flood-prone areas and trade routes of regional importance.

The findings of the road network analysis lead to the conclusion that the medieval road network cannot be interpreted merely as an infrastructure system designed to connect settlements, but must also be regarded as one of the principal factors shaping the development and spatial organisation of the medieval settlement network. Comparative analyses conducted using GIS methods have also demonstrated that numerous medieval routes can be correlated with roads depicted on late eighteenth-century Habsburg military maps. This continuity suggests the long-term persistence of the principal communication routes and demonstrates that the medieval road network exerted a significant influence on the development of transport systems in subsequent periods. Overall, one of the most significant findings of the research on road infrastructure is the demonstration that medieval roads served not merely as connections between settlements but also played a fundamental role in shaping the evolution of the spatial structure of the settlement network in the Satu Mare Plain.

.

Archaeological topographical investigations have made it possible to examine aspects of the settlement history of the Satu Mare Plain that could previously be studied only to a limited extent. The integrated GIS-based analysis of written sources, archaeological sites, and toponymic data has enabled a more nuanced reconstruction of the spatial and chronological structure of the settlement network across different parts of the study area. The database compiled during the research contains information on 119 archaeological sites, providing a valuable documentary basis for analysing settlement patterns during the Árpádian period and the Late Middle Ages.

The results of GIS-based analyses indicate a close relationship between settlement locations and the characteristics of the natural environment. A substantial proportion of the sites dating to the Árpádian period are situated on slightly elevated landforms, protected from flooding while remaining in close proximity to water sources. The spatial distribution of archaeological sites suggests that the medieval settlement network was denser than might be inferred from written sources alone. Furthermore, the topographical analyses have revealed that settlement distribution was not uniform across the region but was instead characterised by smaller clusters of settlements adapted to the characteristics of the natural landscape and local environmental conditions.

Regarding the case studies examined as part of the research, the intensive investigations conducted in the area known as “Balkány-hát” (Balcaia area) yielded particularly significant results. Detailed topographical analyses made it possible to identify and interpret processes of settlement dynamics. The investigations revealed that, within this microregion, settlement patterns were not always organised around a stable village nucleus but were continuously influenced by and adapted to the conditions of the natural environment. These findings are consistent with patterns of settlement development observed in other regions of the Carpathian Basin. Furthermore, the analysis of sites dating to the Late Middle Ages and the Early Modern Period indicates that, by the fourteenth and fifteenth centuries, the settlement network in the study area had become more stable and better organised than in earlier periods. The research also demonstrated that the integrated evaluation of archaeological topographical data, toponymic studies, and cartographic sources can yield particularly valuable results for investigating the Romanian sector of the Satu Mare Plain.In addition to previously known archaeological sites, numerous new traces of settlement activity were identified. In six cases, these could be associated with deserted medieval settlements or settlements that had shifted their locations over time. Field

observations thus contributed to a more comprehensive and nuanced understanding of the historical development of the settlement network in the region.

The comprehensive methodology applied in the archaeological topographical investigations is consistent with current international trends in landscape archaeology and settlement archaeology, which seek to interpret the evolution of historical landscapes through the use of regional databases and the integration of various categories of historical, archaeological, and geospatial sources.

In conclusion, the findings of the research demonstrate that the medieval settlement network of the Satu Mare Plain cannot be interpreted as a static system, but rather as a dynamic structure undergoing continuous transformation under the influence of natural conditions, social changes, and economic developments. The results also highlight that the region remains insufficiently investigated from an archaeological perspective, with numerous aspects requiring further research. The database compiled as part of the present research, together with the analyses conducted, provides a solid foundation for future research and enables the identification of areas where systematic archaeological investigations, environmental archaeological studies, and more detailed examination of the available sources could contribute to a deeper understanding of the development of the settlement network in the Satu Mare Plain between the eleventh and fourteenth centuries. In this respect, the present study not only synthesises existing knowledge of the medieval history of the region but also proposes an interdisciplinary methodological framework for investigating the relationships between landscape, spatial organisation, and medieval settlement dynamics, thereby opening new perspectives for future research on the Satu Mare Plain and other regions of the Carpathian Basin

Selected Bibliography

Almássy–Istvánovits 2001

Almássy Katalin – Istvánovits Eszter: Csengersima, Határátkelő. *RKM 1998.* 2001. 139.

Almássy–Istvánovits 2003

Almássy Katalin – Istvánovits Eszter: Csengersima, Határátkelő. *RKM 1999.* 2003. 191–192.

Aston 1985

Michael Aston: *Interpreting the landscape. Landscape Archaeology and Local History.* Routledge, London–New York, 1985.

B. Szabó 2007

B. Szabó János: *A tatárjárás. A mongol hódítás és Magyarország. / The „Tatar" invasion. The Mongol Conquest and Hungary in 1241–1242.* Corvina Kiadó, Budapest, 2007.

B. Szabó–Uhrin 2022

B. Szabó János – Uhrin Dorottya: *Mongol inváziò Európa ellen (1236–1242).* Corvina Kiadó, Budapest, 2022.

Bader 1978

Bader Tiberiu: *Epoca bronzului în nord-vestul Transilvaniei. Cultura pretracică şi tracică / Die Bronzezeit in Nordwestsiebenbürgen*. Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1978.

Bader 1981–1982

Bader Tiberiu: Săpăturile arheologice din Judeţul Satu Mare I. [Die Archaologischen Graubungen im Kreis Satu Mare.] *SatuMareSC* 5–6. 1981–1982. 143–165.

Bagossy 1908

Bagossy Bertalan: Szatmár vármegye története. In: *Magyarország Vármegyéi és Városai. Szatmár vármegye.* Szerk. Borovszky Samu. Országos Monográfiai Társaság, Budapest, 1908. 412–530.

Bálint 1998

Bálint Mariann: Az Árpád-kori településhálózat rekonstrukciója a Duna-Tisza köz déli részén. In: *Tanulmányok Csongrád megye történetéből 26.* Szerk. Blazovich László. Csongrád, 1998. 39–50.

Bálint et. al. 2003

Bálint Mariann – Laszlovszky József – Romhányi Beatrix – Sabján Tibor – Takács Miklós: Középkori falvak és határuk. In: *Magyar régészet az ezredfordulón.* Szerk. Visy Zsolt. Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma – Teleki László Alapítvány, Budapest, 2003. 383–388.

Balla 1954

Balla György: A Nyírség és a Bereg-szatmári síkság néhány geomorfológiai problémája (Láng Sándor hozzászólásával). *Földr. Ért.* 3: 4. 1954. 673–681.

Balogh 1975

Balogh István: Adatok Csenger történetéhez. In: *Csengeri krónika. Néprajzi és helytörténeti antológia Molnár József 70. születésnapjára.* Szerk. Dankó Imre. Csenger Nagyközség Tanácsa, Csenger, 1975. 147–152.

Balogh 1986

Balogh István: Szabolcs-Szatmár megye története II. In: *Szabolcs Szatmár megye műemlékei I. Magyarország műemléki topográfiái 10.* Szerk. Entz Géza. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1986. 131–180.

Balogh et al. 2021

Balogh Róbert – Bodovics Éva – Demeter Gábor – Erdélyi Mátyás – Eszik Veronika – Vadas András: Bevezetés. In: *Táj, ember, tudás, zöldtörténelem.* Szerk. Balogh Róbert – Bodovics Éva – Demeter Gábor – Erdélyi Mátyás – Eszik Veronika – Vadas András. Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet, Budapest, 2021. 9–30.

Balogh–Németh 1970

Balogh István – Németh Péter: A honfoglalástól Mohácsig. In: *Szabolcs-Szatmár megyei történelmi olvasókönyv.* Szerk. Csermely Tibor – Hársfalvi Péter. Szabolcs-Szatmár Megyei Tanács V.B. Művelődési Osztálya, Nyíregyháza, 1970. 17–42.

Bălu–Szőcs 2008

Bălu Daniela – Szőcs Péter Levente (coord): Ghidul expoziției de istorie și etnografie. / A történelmi és néprajzi kiállítás vezetője. / Guide of the Historical and Ethnographical Exhibition. Editura Muzeului Satu Mare, Satu Mare, 2008.

Barcsai 2016

Barcsai Béla: A láp-menti falvak élete. In: *Börvely 800 breviárium.* Szerk. Végh Balázs. Pro Magister Társaság, Börvely, 2016. 79–77.

Belbe 2020

Belbe Sebastian: Date privind o așezare dispărută la vărsarea Homorodului în Crasna. [Data regarding a dissapeard settlement at the confluence of the Homorod and the Crasna rivers]. *SatuMareSC* 33–34/I. 2020. 151–178.

Belbe 2021

Belbe Sebastian: Árpád-kori palack és kiöntőcsöves edénytöredékek a szatmárnémeti körgyűrű 1. számú régészet lelőhelyről. [Jug and Pouring Pipe Fragments From Archaeological Site No. 1 of the Satu Mare Bypass Road]. In: *Kőbe zárt történelem, Tanulmányok Emődi János 80. születésnapjára. / Istoria închisă în piatară, Studii în onoarea lui János Emődi, 80 de ani.* Szerk. Katócz Zoltán – Emődi András – Lakatos Attila. *Studia Historica* 3. Editura Collegium Varadinum, Nagyvárad, 2021. 353–367.

Belbe 2025

Belbe Sebastian: Considerations for the Reconstruction of Medieval Road Networks of the Lower Someș Valley: an Interdisciplinary Analysis of Written, Toponymic and Cartographic Data. In: *Orbis Mediaevalis V.* Editura Mega. Cluj-Napoca, 2025. 191–209.

Belényesy 1948

Belényesy Márta: Adatok a tanyakialakulás kérdéséhez. A „Telek" és a magyar tanya középkori gyökerei. *Magyar Táj- és Népismeret Könyvtára 10.* Néptudományi Intézet, Budapest, 1948.

Belényesy 1953

Belényesy Márta: A halászat a XIV. században. [Der Fischfang im XIV. Jahrhundert.] *Ethn.* 64: 1–4. 1953. 148–166.

Belényesy 1954

Belényesy Márta: A földművelés fejlődésének alapvető kérdései a XIV. században I. [Die grundlegenden Fragen der Entwicklung der Landwirtschaft im XIV. Jahrhundert I.] *Ethn.* 65: 3–4. 1954. 387–415.

Belényesy 1955A

Belényesy Márta: A földművelés fejlődésének alapvető kérdése a XIV. században II. [Die grundlegenden Fragen der Entwicklung der Landwirtschaft im XIV. Jahrhundert II.] *Ethn.* 66: 1–4. 1955. 57–98.

Belényesy 1955B
Belényesy Márta: Szőlő- és gyümölcstermesztésünk a XIV. században. [La production vinicole et Hongrie au XIV^e siècle.] *NépÉrt.* 37. 1955. 11–30.
Belényesy 1956A
Belényesy Márta: Az állattartás a XIV. században Magyarországon. [Viehhaltung in Ungarn im 14. Jahrhundert.] *Népr. Ért.* 38. 1956. 23–59.
Belényesy 1956B
Belényesy Márta: A földművelés Magyarországon a XIV. században. *Századok* 90: 4–6, 1956. 517–555.
Belényesy 1958
Belényesy Márta: Kerített település és gazdálkodás kapcsolata néhány zalai irtásos falunál egy 1460-as határjárás alapján. [Die Beziehung von umfriedeter Siedlungsform und Landwirtschaft in einigen Rodungsdörfern des Komitates Zala auf Grund der Flurbegehung vom Jahre 1460.] *Ethn.* 69: 1. 1958. 117–127.
Belényesy 1960
Belényesy Márta: A permanens egymezős földhasználat és a két- és háromnyomásos rendszer kialakulása Magyarországon a középkorban. [Der Gebrauch der Dauer Wirtschaft und die Entwicklung der zwei und Dreifelder Wirtschaft im Mittelalterlichen Ungarn]. *Ethn.* 71: 1. 1960. 81–160.
Belényesy 2011
Belényesy Márta: Fejezetek a középkori anyagi kultúra történetéből I. Budapest, 2011.
Bencze–Toda 2015–2016
Bencze Ünige – Toda Oana: Tájhasználat a kolozsmonostori bencés apátság Kajántó-völgyi birtokain. [Land use on the Kajántó Valley properties of Kolozsmonostor Benedictine abbey.] *Dolgozatok* 10–11 (20–21.), 2015–2016. (2019). 101–118.
Bencze et al. 2022
Bencze Ünige – Lenkey László – Pethe Mihály: A marosszentkirályi pálosok és birtokaik. Egy tájrégészeti kutatás előzetes eredményei és további lehetőségei. [The Paulines from Sâncraiu de Mureș and Their Estates. Preliminary Results of a Landscape Analysis and Fruther Research posibilities.] *Certamen* 9. 2022. 171–191.
Benedek 1969
Benedek Zoltán: Schimbările cursului Someșului și al Crasnei în perioada pleistocenului superior și a holocenului. [Die Flussrichtung der Samosch und Krasna im Oberpleistozän und Holozän.] *SatuMareSC 1*. 1969. 27–37.
Benkő–Zatykó 2021
Benkő Elek – Zatykó Csilla: A Kárpát-medence környezettörténete a középkorban és koraújkorban. [Environmental History of the Medieval and Eraly Modern Carpathian Basin.] ELTE Bölcsészettudományi Kutatóközpont Régészeti Intézet – Archaeoligua Alapítvány, Budapest, 2021.
Benkő 1992
Benkő Elek: A középkori Keresztúr-szék régészeti topográfiája. / Die archäologische Topographie des mittelalterlichen Stuhles Keresztúr. *VAH* 5. MTA Régészeti Intézet, Budapest 1992.

Benkő 2017

Benkő Elek: Magyarország Régészeti Topográfiája. Múlt, jelen, jövő. [Archaeological Topography of Hungary. Past, present and future]. In: *Magyarország régészeti topográfiája. Múlt, jelen, jövő. / Archaeological Topography of Hungary. Past, present, future.* Szerk. Benkő Elek – Bodnár Mária – Kolláth Ágnes. MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Régészeti Intézet – Archaeoligua, Budapest, 2017. 9–26.

Benkő et al. 2015

Magyarország Régészeti Topográfiája. Múlt – jelen – jövő. A 2015. május 11–13 között, Budapesten rendezett konferencia előadásainak és posztereinek kivonatai. Szerk. Benkő Elek – Bodnár Mária – Kolláth Ágnes. MTA BTK Régészeti Intézet, Budapest, 2015.

Benkő et al. 2020

Elek Benkő – Pál Sümegi – Tünde Törőcsik – Elvira Bodor – Balázs Sümegi – Gusztáv Jakab: Sâncraiu de Mureș (Marosszentkirály). Medieval settlement network, Pauline monastery and its environment on the middle course of the Mureș river. *Acta ArchHung* 71: 1. 2000. 177–198.

Benkő et al. 2022

Elek Benkő – Lóránd Silye – Attila Tóth – Ilona Pál – József Pál Frink– Gusztáv Jakab: Emerging medieval heritage. Environmental history research at Băgău (c. Alba, Romania) and the Bottomles Lake (Tăul fără fund). *Acta ArchHung* 73: 2. 2022. 191–203.

Berey 1908

Berey József: Az Ecsedi láp. In: *Magyarország Vármegyéi és Városai. Szatmár vármegye.* Szerk. Borovszky Samu. Országos Monográfiai Társaság, Budapest, 1908. 26–30.

Bintliff 2000

John Bintliff: The concepts of ‘site’ and ‘off site archaeology in surface artefact survey. In: *Non-Destructive Techniques Applied to Landscape Archaeology (The Archaeology of Mediterranean Landscapes)*. Szerk. Marinalle Pasquinucci – Frederic Trement. Oxbow Books, Oxford, 2000. 200–215.

Bintliff 2025

John Bintliff: A brief history of archaeological surface survey. In: *Cursus studiorum. Festschrift für Günther Schörner zum 65. Geburtstag.* Hrsg. Lina Diers – Dominik Hagmann – Basema Hamarneh – Julia Kopf – Hadwiga Schörner. Propylaeum, Heidelberg, 2025. 165–175.

Björkman et al. 2003

Björkman Leif – Feurdean Angelica –Barabara Wohlfarth: Late Glacial and Holocene forest dynamics at Steregoiu in the Gutaiului Mountains, Northwest Romania. *Review of Paleobotany and Palynology* 124: 1–2. 2003. 79–111.

Blazovich 1998

Blazovich László: Az alföld 14–16. századi úthálózatának vázlata. In: *Tanulmányok Csongrád megye történetéből 26.* Szerk. Blazovich László. Csongrád Megyei Levéltár, Szeged, 1998. 51–61.

Bóna 1986

Bóna István: Szabolcs-Szatmár megye régészeti emlékei I. In: *Szabolcs-Szatmár megye műemlékei I.* Szerk. Entz Géza. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1986. 15–91.

Borbély 1934

Borbély Andor: Zyndt Mátyás nagy haditérképe hazánkról. *Hadt. Közl.* 35. 1934. 197–202.

Borovszky 1908

Borovszky Samu: Magyarország Vármegyéi és Városai. Szatmár Vármegye. Országos Monográfiai Társaság, Budapest, 1908.

Borsy–Borsy 1955

Borsy Zoltánné – Borsy Zoltán: Pollenanalitikai vizsgálatok a Nyírség északi részében. *AUD* 2. 1955. 271–280.

Borsy 1954

Borsy Zoltán: Geomorfológiai vizsgálatok a bereg-szatmári síkságon. *Földr. Ért.* 3: 2. 1954. 270–279.

Borsy 1971

Borsy Zoltán: Szabolcs-Szatmár megye természeti földrajza. *SzSzSz* 6: 3. 1971. 1–12.

Botár 2019

Botár István: *Havasok keblében rejtőző szép Csík. A Csíki medence középkori településtörténete. / The Medieval Archaeology and History of the Csík basin Harghita County, România.* Martin Opitz Kiadó, Budapest, 2019.

Botár 2023

Botár István: Régi utakon Székelyföld Árpád-kori hegyi váraihoz. [On old roads towards Árpád-era mountain castles of Székely Land.] *ArchÉrt.* 148. 2023. 49–67.

Braun et al. 1990–1992

Braum Mihály – Sümegi Pál – Szűcs László – Szöőr Gyula: A kállósemjéni Nagy-Mohos láp fejlődéstörténete. (Lápképződés emberi hatásra és az ősláp hipotézis) [The History and Development of the Nagy-Mohos Fen at Kállósemjén (NE Hungary). Man induced fen formation and the „archaic fen" concept.] *JAMÉ* 33–35. 1990–1992. 1993. 335–367.

Bura 1991

Bura Lászó: Szatmárnémeti történeti földrajzi nevei. In: *Emlékkönyv Benkő Loránd hetvenedik születésnapjára*. Szerk. Hajdú Mihály – Kiss Jenő. Eötvös Loránd Tudományegyetem, Budapest, 1991. 119–132.

Bura 1997

Bura László: *Szatmár megye történeti-etimológiai helységnévtára.* Studium Könyvkiadó, Kolozsvár, 1997.

Bura 2003

Bura László: Szatmárnémeti neve, névelemeinek tanúságai. *NÉ* 25. 2003. 36–40.

Bura 2008

Bura László: *Szatmár megye helynevei* (földrajzi nevei) I-II. Státusz Könyvkiadó, Csíkszereda, 2008.

Bura 2013

Bura László: Helyneveink érdekességei, tanulságai, népi magyarázatai. *SatuMareSC* 29/2. 2013. 213–221.

Bura et al. 2005

Bura László – Póti István – Bara Csaba – Bara István – Erdei Líviusz – Kiss Imola – Muhi Sándor – Tóth Géza: *Szatmárnémeti kialakulása és fejlődése épületei és műemlékei tükrében*. Identitás Alapítvány, Szatmárnémeti, 2005.

Burai 1980.

Burai Adalbert: Dezvoltare orașului medieval Satu Mare (I). *SatuMareSC* 5–6. 1980. 143–165.

Cabello–Németh 2014

Juan Cabello – Németh Péter: Vámosoroszi, református templom. In: *Művészet és vallás a felső Tisza-vidéken*. Szerk. Kollár Tibor. Királyhágómelléki Református Egyházkerület – Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Ügynökség, Nagyvárad–Nyíregyháza, 2014. 226–231.

Cabello–Pintér 2014

Juan Cabello – Pintér Attila: A Zajtai római katolikus templom 2012. évi kutatása. In: *Művészet és vallás a felső Tisza-vidéken*. Szerk. Kollár Tibor. Királyhágómelléki Református Egyházkerület – Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Ügynökség, Nagyvárad – Nyíregyháza, 2014. 201–213.

Cabello–Simon 2011

Juan Cabello – Simon Zoltán: A Gutkeled nemzetség templomának kutatása a szatmári Erdőháton. Gacsály és Zajta. In: *Középkori egyházi építészet Szatmárban.* Szerk. Kollár Tibor. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, Nyíregyháza, 2011. 142–179.

Cabello et al. 2014

Juan Cabello – Németh Péter – Pintér Attila: A kölcsei református templom építéstörténete. In: *Művészet és vallás a felső Tisza-vidéken.* Szerk. Kollár Tibor. Királyhágómelléki Református Egyházkerület – Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Ügynökség, Nagyvárad – Nyíregyháza, 2014. 216–225.

Câmpean et al. 2017

Viroel Câmpean – Viorel Ciubotă – Mihaela Sălceanu: Mădăras Contribuție Monografică. Editura Maestro Tip, Satu Mare, 2017.

Chisholm 1979

Michael Chisholm: *Rural Settlement and Land Use. An Essay in Location.* Particularly the 3rd edition. Hutchinson, London, 1979.

Cholnoky 1943

Cholnoky Jenő: Magyarország első jó térképe. *MKSz* 13: 7. 1943. 93–98.

Ciubotă et al. 2021

Viorel Ciubotă – Viroel Câmpean – Mihaela Sălceanu: *De la Gidani la Sătmărel, Contribuție Monografică.* Editura Cetatea Romei. Baia Sprie, 2021.

Cosma 2002

Călin Cosma: *Vestul și nord-vestul României în secolele VIII–X d. H. / The West and North-West Territories of Romania in the 8th-10th Centuries A. D.* Editura Nereamia Napocae, Cluj-Napoca, 2002.

Crișan 2006

Ioan Crișan: *Așezări rurale medievale din Crișana secolele X–XIII.* Editura Muzeului Țării Crișul, Oradea, 2006.

Csallány 1958

Csallány Dezső: Szabolcs-Szatmár megye avar leletei. [Awarische Funde des Komitats Szabolcs-Szatmár.] *JAMÉ* 1. 1958. (1960). 31–87.

Csánki 1890-1913

Csánki Dezső: *Magyarország történeti földrajza a Hunyadiak korában I–V.* Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1890-1913.

Császár 1901

Császár Mihály: *Kézai Simon magyar krónikája.* Lampel, Budapest, 1901.

Csók 2015

Csók Zsolt: Castrum Krazna. O cetate ascunsă în ambient social clar. Contribuții arheologice la formare și dezvoltare comitatului medieval Crasna. (sec. XI–XIII). [Castrum Krazna, Hidden castle in clear social ambient. Archaeological contributions to the formation and development of the County of Crasna, during the 11th–13th centuries. Teză de doctorat, Manuscris. Sustinut. Sibiu, 2015.

Csőre 1980

Csőre Pál: *A magyar erdőgazdálkodás története. Középkor.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1980.

Csukovits 2012

Csukovits Enikő: *Az Anjouk Magyarországon I. rész. I. Károly és uralkodása (1301–1342).* MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet, Budapest, 2012.

Dankó 1975A

Dankó Imre: Csengeri krónika. Néprajzi és helytörténeti antológia Molnár József 70. születésnapjára. Csenger Nagyközségi Tanács, Csenger, 1975.

Dankó 1975B

Dankó Imre: Csenger történetének vázlata. In: *Csengeri krónika. Néprajzi és helytörténeti antológia Molnár József 70. születésnapjára.* Szerk. Dankó Imre. Csenger Nagyközségi Tanács, Csenger, 1975. 4–64.

Demeter et al. 2023

Demeter Gábor – Papp István – F. Romhányi Beatrix – Pénzes János: A területi egyenlőtlenségek településszintű vizsgálata a történeti Magyarország és utódállami területén 1330–2010 II. [Long-term study of territorial inequalities at settlement level in the territory of the historical Hungary and its successor states, 1330–2010 II.] *TerStat* 63: 3. 2023. 300–335.

Dienes 1986

Dienes István: Szabolcs-Szatmár megye régészeti emlékei II. In: *Szabolcs Szatmár megye műemlékei I. Magyarország műemléki topográfiái 10.* Szerk. Entz Géza. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1986. 92–114.

Diószegi 1909

Diószegi András: *A Magyarországon keresztülvezető kereskedelmi utak az Árpádházi királyok idejében.* Stief Ny., Kolozsvár, 1909.

Donászy 1959

Donászy Ernő: A Bereg-Szatmári síkság halászata. *Hidrol. Köz.* 3. 1959. 232–241.

Draskóczy 2018

Draskóczy István: *A magyarországi kősó bányászata és kereskedelme (1440–1530-as évek).* MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet, Budapest, 2018.

Dumitrașcu 1974

Sever Dumitrașcu: Săpăturile arheologice din anul 1970 la Mediesul Aurit. [The 1970 archaeological researches (diggings) from Mediesul Aurit Castle.] *Crisia* 4. 1974. 101–106.

Eke 1981

Eke Pál: A Szatmári-síkság (fehérgyarmati járás) falvainak népességváltozása 1949-1979 között. [Population changes in the villages of the Szatmár Plain (Fehérgyarmat district) between 1949 and 1979.] *Földr. Ért.* 30: 1. 1981. 93–101.

Engel 2001

Engel Pál: Magyarország a középkor végén. Digitális térkép és adatbázis a középkori Magyar Királyság településeiről. / Hungary at the End of the Middle Ages. Digital Map and Database of the Settlements of the Medieval Kingdom of Hungary. Térinfo Bt. – MTA Történettudományi Intézet, Budapest, 2001.

Entz 1986

Entz Géza: Művészettörténeti áttekintés. In: *Szabolcs Szatmár megye műemlékei I. Magyarország műemléki topográfiái 10.* Szerk. Entz Géza. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1986. 181–206.

Erdész 1974

Erdész Sándor: A szatmári Tiszahát. *ÉT* 29: 29. 1974. 1379–1383.

Erős 1998

Erős Vilmos: Mályusz Elemér feljegyzése egy Magyar Történeti Intézet Felállításáról. [Memorandum by Elemér Mályusz on the establishment of a Hungarian Historical Institute.] *TSz* 40: 1–2. 1998. 113–126.

F. Romhányi 2000

F. Romhányi Beatrix: *Kolostorok és társaskáptalanok a középkori Magyarországon.* Pytheas, Budapest, 2000.

F. Romhányi 2015

F. Romhányi Beatrix: Kolostorhálózat – településhálózat – népesség. A középkori Magyar Királyság demográfiai helyzetének változásaihoz. [Monastic network – settlement system – population. On the demographic changes of the medieval Hungarian Kingdom.] *TSz* 57: 1. 2015. 1–49.

F. Romhányi 2019

F. Romhányi Beatrix: A középkori magyar plébániák és a 14. századi tizedjegyzék. [The medieval hungarian parishes and the fourteenth-century papal tithe register.] *TSz* 61: 3. 2019. 339–360.

F. Romhányi 2024

F. Romhányi Beatrix: Kisatlasz a középkori Magyar Királyság történeti földrajzának tanulmányozásához. / A Historical Geographical Atlas of the Medieval Kingdom of Hungary. Martin Opitz Kiadó, Budapest, 2024.

F. Romhányi et al. 2022

F. Romhányi Beatrix – Szilágyi Zsolt – Demeter Gábor: A Magyar Királyság regionális különbségei a pápai tizedjegyzék keltezése idején. In: *Magyar Gazdaságtörténeti Évkönyv. Területi egyenlőtlenség – intézményi változás.* Szerk. Weisz Boglárka et al. Eötvös Loránd Kutatási Hálózat Bölcsészettudományi Kutatóközpont – Hajnal István Alapítvány, Budapest, 2022. 17–52.

Fábián 1939

Fábián Sándor: Szatmár, Ugocsa és Bereg K. E. E vármegyék. In: *Magyar városok és vármegyék monográfiája 28.* Budapest, 1939.

Fábián et al. 2011

Fábián László – Pintye Gábor – Ulrich Attila: Leletmentés Urán, a Vas–Hídi–legelőn (A templomdomb kincse). In: *Erősségénél fogva várépítésre való. Tanulmányok a 70 éves Németh Péter tiszteletére. A Jósa András Múzeum kiadványai* 68. Szerk. Juan Cabello – C. Tóth Norbert. Jósa András Múzeum, Nyíregyháza, 2011. 139–161.

Farkas 1982

Farkas József: Fejezetek az Ecsedi-láp gazdálkodásához. *Studia Folkloristica et Ethnographica* 8. Kossuth Lajos Tudományegyetem, Debrecen, 1982.

Ferenczi–Rácz 2023

Ferenczi László – Rácz Tibor Ákos: Pest County and Dabas district in the Middle Ages a multidisciplinary and geospatial investigation into the problem of settlement desertation in Central Hungary. *Antaeus* 39. 2023. 187–225.

Ferenczi 2008

Ferenczi László: Vízgazdálkodás a középkorban. In: *Gazdaság és gazdálkodás a középkori Magyarországon. Gazdaságtörténet, anyagi kultúra, régészet.* Szerk. Kubinyi András – Laszlovszky József – Szabó Péter. Martin Opitz kiadó, Budapest, 2008. 105–152.

Ferenczi 2018

Ferenczi László: Water management in medieval Hungary. In: *The Economy of Medieval Hungary*. Szerk. Laszlovszky József – Nagy Balázs – Péter Szabó – András Vadas. Brill, Leiden–Boston, 2018. 238–252.

Feurdean–Astalos 2005

Feurdean Angelica – Astalos Ciprian: The impact of human activities in the Gutâiului Mountains, Romania. *Stud. UBB. Geol.* 50: 1–2. 2005. 63–72.

Feurdean 2005

Feurdean Angelica: Holocene forest dynamics in northwestern Romania. *Holocene* 15: 3. 2005. 435–446.

Feurdean et al. 2008

Feurdean Angelica – Klotz Stefan – Mosbrugger Volker – Wohlfarth Barbara: Pollen-based quantitative reconstructions of Holocene Climate variability in NW Romania. *Palaeography, Palaeoclimatology, Palaeoecology* 260. 2008. 494–504.

Fodor 1936

Fodor Ferenc: Adatok a magyar gyepük földrajzához. *Hadt. Közl.* 37: 1. 1936. 113–144.

Fodor 1953

Fodor Ferenc: A Szamoshát ősvízrajza. *Földr. Közl.*1: 1–2. 1953. 193–204.

Fóris–Kertész 1936

Fóris Anna – Kertész János: Az egyesített vármegyék községei. In: *Ugocsa és Bereg K. E. E vármegyék. Magyar városok és vármegyék monográfiája 28.* Szerk. Fábián Sándor. Budapest, 1939. 551–570.

Frisnyák 1988

Frisnyák Sándor: Fehérgyarmat földrajzi környezete: a Szatmári síkság. In: *Szamosközi tanulmányok*. Szerk. Mező András. Városi Tanács, Fehérgyarmat, 1988. 7–22.

Frisnyák 1990

Frisnyák Sándor: Magyarország történeti földrajza. Tankönyvkiadó Vállalat, Budapest, 2010.

Frisnyák 1999

Frisnyák Sándor: Magyarország történeti földrajza. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1999.

Frisnyák 2004

Frisnyák Sándor: A kultúrtáj kialakulása és terjedése a Nyírség és a Felső-Tisza vidékén. In: *A kultúrtáj kialakulása a Kárpát-medencében.* Szerk. Hanusz Árpád. Nyíregyházi Főiskola Földrajzi Tanszéke, Nyíregyháza, 2004. 23–37.

Fügedi 1938

Fügedi Erik: Nyitra megye betelepülése. *Település- és Népiségtörténeti értekezések 1.* Királyi Magyar Egyetemi Ny., Budapest, 1938.

Fügedi 1972

Fügedi Erik: Koldulórendek és városfejlődés Magyarországon. *Századok* 1972. 106: 1. 69–95.

Gál et al. 2005

Environmental archaeology in north-eastern Hungary. *VAH 19.* Edited by Erika Gál – Imola Juhász – Pál Sümegi. Budapest, 2005.

Gáll 2013

Gáll Erwin: Az Erdélyi-medence, a Partium és a Bánság 10–11. századi temetői, szórvány és kincsleletei. / 10th and 11th century burial sites, stray finds and treasures in the Transylvanian Basin, The Partium and the Banat. *Magyarország honfoglalás kori és kora Árpád-kori sírleletei 6.* Szegedi Tudományegyetem Régészeti Tanszék – MNM – MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Régészeti Intézet, Szeged–Budapest, 2013.

Gaudenyi–Jovanovic 2012

Tivadar Gaudenyi – Mladen Jovanovic: Lazarus' map of Hungary. *Journal of the Geographical Institute Jovan Cvijic SASA.* Belgrad, 2021. 117–131.

Gedai 1967

Gedai István: A nagyecsedi Árpád-kori érmelelet. [Der Arpaden-zeiliche Münzfund aus Nagyecsed.] *JAMÉ 8–9.* 1965–1966. (1967). 57–77.

Géresi 1891

Géresi Kálmán: Nagy-Károly és Szatmár vidéke. Az ecsedi láp. In: *Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képben II.* Magyar Királyi Államnyomda kiadása, Budapest, 1891. 353–378.

Gindele–Istvánovits 2011

Gindele Róbert – Istvánovits Eszter: *Die römerzeitlichen Töpferöfen von Csengersima-Petea. / Ceramica romană de la Csengersima-Petea.* Editura Muzeului Județean Satu Mare, Satu Mare, 2011.

Glaser 1932

Glaser Lajos: Középkori hadiutak a Dunántúlon. *Hadt. Közl.* 33. 1932. 158–164.

Grynaeus 2003

Grynaeus András: Dendrochronology and Environmental History. In: *People and Nature in Historical Perspective*. Szerk. József Laszlovszky – Péter Szabó. CEU Medieval Studies – Archaeolingua, Budapest, 2003. 175–193.

Grynaeus 2022

Grynaeus Adnrás: *Történeti ökológia / Környezettörténet. Kutatási szempontok régészhallgatók és minden érdeklődő számára.* Martin Opitz Kiadó, Budapest, 2022.

Gulyás 2009

Gulyás János: A Szamos folyószabályozásának és hajóútjának koncepció terve. In: *Magyar Hidrológiai Társaság XXVII. Országos Vándorgyűlése*. Baja, 2009. 1–22. Online elérés:
https://library.hungaricana.hu/hu/view/HidrologiaiVandorgyules_2009_27/?pg=282&layout=s

Gulyás 2014

Gulyás Gyöngyi: Egy elpusztult tatárjáráskori ház Cegléd határában. In: *„Carmen Miserabile" A tatárjárás magyarországi emlékei. Tanulmányok Pálóczi-Horváth András 70. születésnapja tiszteletére.* Szerk. Rosta Szabolcs – Székely V. György. Kecskeméti Katona József Múzeum, Kecskemét, 2014. 29–56.

Gulyás 2016

Gulyás László: A középkori Szatmár megye egyházi intézményei. [Ecclesiastical Institutions in the Medieval Szatmár County]. In: *A történeti Szatmár vármegye I.* Szerk. Takács Péter. Kölcsey Társaság, Nyíregyháza, 2016. 155–180.

Gulyás 2025

Gulyás László Szabolcs: *Nyírbátor története a középkorban (1279–1526).* Nyírbátor, 2025.

Györffy 1966

Györffy György: *Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza I.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1963.

Gyurka–Molnár 2022

Gyurka Orsolya – Molnár Zsolt: Schimbările peisajului cultural la începutul epocii bronzului târziu în nord-vestul României. Un studiu comparativ. [The changes of the cultural landscape at the beginning of the Late Bronze Age in Northwestern Romania. A Comparative Study.] *Crisia* 53/1. 2022. 58–91.

H. Lamb 1995

Hubert H. Lamb: Climate, *History and the modern world.* Second Edition. Routledge, London–New York, 1995.

Hegyi 2006

Hegyi Géza: Radna és a Radna-völgy a középkorban (1241–1496/1475). Birtok- és településtörténet. *EM* 68: 3–4, 2016. 33–54.

Hegyi 2010

Hegyi Géza: Tizedszedés a középkori erdélyi egyházmegye Meszesen-túli részein. *SzSzBSz* 45: 3. 2010. 285–297.

Hegyi 2016

Hegyi Géza: Az újvári (bonyhai) uradalom birtoklástörténete a 13-16. században. In. Számontartatol. A gógánváraljai magyar közösség évszázadai. Szerk. Nagy Gábor. Tortoma könyvkiadó. Barót, 2016. 10–22.

Henszlmann 1864

Henszlmann Imre: A szatmári püspöki megyének középkori építészeti régiségei. *Arch. K.* 4. 1864. 127–154.

Hermann 1887

Hernam Ottó: *A magyar halászat könyve.* Magyar Természettudományi Társulat, Budapest, 1887.

Holub 1917

Holub József: Zala vármegye vámhelyei és úthálózata a középkorban. *Századok* 51: 1. 1917. 45–60.

Horváth 2000

Horváth Richárd: Gyügye község középkori és kora újkori története az írott források alapján. [Die mittelalterliche und frühneuzeitliche Geschichte der Gemeinde Gyügye im Spiegel Schriftquellen.] *JAMÉ* 42. 2000. 125–133.

Horváth 2016

Horváth Gergely Károly: Szatmár vármegye természetföldrajza. Felszínek kialakulása, földtani felépítése. In: *A történeti Szatmár vármegye I.* Szerk. Takács Péter. Kölcsey Társaság, Nyíregyháza, 2016. 50–56.

Horváth 2024

Horváth Csaba Péter: Historiographic notes to the question of Desolation in the Carpathian Basin. *TFK* 12: 1–2. 2024. 47–64.

Horvath et al. 2006

Horváth Richárd – Neumann Tibor – C. Tóth Norbert: Oklevelek a Bátori család történetéhez. *SzSzBSz* 41: 3. 2006. 326–368.

Iambor 1982

Iambor Petru: Drumuri și vămi ale sării din Transilvania în perioada feudalismului timpuriu. *ActaMN* 19. 1982. 75–85.

Iegar 2016

Diana Iegar: Evul mediu. In. Monografia Județului Satu Mare. Szerk. Doru Radosav – Claudiu Porumbăceanu. Editura Argonaut, Cluj-Napoca, 2016. 59–64.

Iercoșan 2002

Neța Iercoșan: *Cultura Tiszapolgár în vestul României*. Editura Muzeului Sătmărean – Nereamia Napocae, Cluj Napoca – Satu Mare, 2002.

Isenberg 201,

Andrew C. Isenberg: *The Oxford Handbook of Environmental History.* Oxford University Press, London, 2014.

Istvánovits–Kurucz 1988

Istvánovits Eszter – Kurucz Katalin: Régészeti ásatások és leletek Szabolcs-Szatmár megyében 1984/86-ban. In: *Folia Historica et Ethnograpica 2*. Szerk. Dám László. Báthori István Múzeum Baráti Köre, Nyírbátor, 1988. 5–60.

Istvánovits–Lőrinczy 1986

Istvánovits Eszter – Lőrinczy Gábor: Régészeti ásatások és leletek Szabolcs-Szatmár megyében – 1981/83. In: Régészeti tanulmányok Kelet-Magyarországról. *Folk. Etn. 24.* Szerk. Németh Péter. Kossuth Lajos Tudományegyetem Néprajzi Tanszék, Debrecen, 1986. 159–209.

Istvánovits–Szőcs 2017A

Istvánovits Eszter – Szőcs Péter Levente: Határon átnyúló topográfiai kutatások a Felső-Tisza-vidéken. [Cross-Border Topographic Research in the Upper Tisza Region] In: *Magyarország régészeti topográfiája. Múlt, jelen, jövő. / Archaeological Topography of Hungary. Past, present, future.* Szerk. Benkő Elek – Bodnár Mária – Kolláth Ágnes. MTA BTK Régészeti Intézet – Archaeoligua, Budapest, 2017. 207–212.

Istvánovits–Szőcs 2017B

Istvánovits Eszter – Szőcs Péter Levente: Határ-helyzet-kép. Múzeumi kutatások régészeti, történeti és műemléki vonatkozásai Szabolcsban és Szatmárban. [On two sides of a border. Museum research into archaeology, history and architectural monument is Szabolcs and Szatmár/Satu Mare.] *JAMÉ* 59. 2017. 419–429.

Istvánovits 2003

Istvánovits Eszter: A Rétköz honfoglalás és Árpád-kori emlékanyaga. Das landnahme- und apradenzeiliche Nachlassmaterial des Réköz.] *Régészeti gyűjtemények Nyíregyházán 2. Magyarország honfoglalás és kora Árpád- kori sírleletei 4.* Jósa András Múzeum, Nyíregyháza, 2003.

Istvánovits et al. 1988

Istvánovits Eszter – Kurucz Katalin – Lőrinczy Gábor: A Tisza-Szamos közének története a kezdetektől az Árpád-kor végéig. In: *Szamosközi tanulmányok.* Szerk. Mező András. Városi Tanács, Fehérgyarmat, 1988. 23–62.

Istvánovits et al. 2019A

Istvánovits Eszter – Fábián László – Szabó János: Csenger a régész szemével. Konferenciaanyag, 2019. november 26. (A Csenger-monográfia régészeti anyagának háttere). Csenger, 2019.

Istvánovits et al. 2019B

Istvánovits Eszter – Jakab Attila – L. Nagy Márta – Pintye Gábor – ifj. Toldi Zoltán – Tompa György: Csenger földjének lekorábbi története. In: *Csenger 800 éves. Helytörténeti monográfia.* Szerk. Istvánovits Eszter. Csenger Város Önkormányzata, Csenger, 2019. 11–108.

Istvánovits–Kurucz 1990

Istvánovits Eszter – Kurucz Katalin: Régészeti ásatások és leletek Szabolcs-Szatmár megyében 1987/88-ban. *JAMÉ* 27–29. (1984–1986) 1990. 13–82.

Jakab–Balázs 2007

Jakab Attila – Balázs Attila: Elrejtett kincsek titkai. Felső-Tisza-vidéki tatárjárás kori régészeti leletek. *Régészeti Gyűjtemények Nyíregyházán 3.* Jósa András Múzeum, Nyíregyháza, 2007.

Jakab–Mérai 2019A

Jakab Attila – Mérai Dóra: Csengerjánosi egykori temploma. In: *Csenger a régész szemével.* Konferenciaanyag, 2019. november 26. (A Csenger-monográfia régészeti anyagának háttere). Szerk. Istvánovits Eszter – Fábián László – Szabó János. Csenger, 2019. 108–126.

Jakab – Mérai 2019B

Jakab Attila – Mérai Dóra: Csengerjánosi egykori temploma. In: *Csenger 800 éves. Helytörténeti monográfia.* Szerk. Istvánotvits Eszter. Csenger Város Önkormányzata, Csenger, 2019. 173–192.

Jakab 2007

Jakab Attila: Tatárjárás kori kincslelet Tyukod-Bagolyvárról. [Hortfund aus der Zeit des Mongolenüberfalls in Tyukod–Bagolyvár.] *JAMÉ* 49. 2007. 247–296.

Jakab 2016

Jakab Attila: A középkori Szatmár vármegye területe a honfoglalás korában. In: *A történeti Szatmár vármegye I.* Szerk. Takács Péter. Kölcsey Társaság, Nyíregyháza, 2016. 126–130.

Jakab 2019A

Jakab Attila: A csengeri református templom. In: *Csenger a régész szemével.* Konferenciaanyag, 2019. november 26. (A Csenger-monográfia régészeti anyagának háttere. Szerk. Istvánovits Eszter – Fábián László – Szabó János. Csenger, 2019. 127–142.

Jakab 2019B

Jakab Attila: Csenger református temploma. In: *Csenger 800 éves. Helytörténeti monográfia.* Szerk. Istvánotvits Eszter. Csenger Város Önkormányzata, Csenger, 2019. 193–208.

Jakab et al. 2021

Jakab Gusztáv – Pál Ilona – Silye Lóránd – Sümegi Pál – Tóth Attila – Sümegi Balázs – Frink József P. – Magyari Enikő – Kern Zoltán – Benkő Elek: A középkori tájhasználat változásának környezeti és társadalmi háttere az Erdélyi-szigethegységben. [The environmental and social background of the changes in medieval land use in the Apuseni Mts]. In: *A Kárpát-medence környezettörténete a középkorban és a kora újkorban. / Environmental History of the medieval and early modern Carpathian Basin.* Szerk. Benkő Elek – Zatykó Csilla. Archeolingua Alapítvány, Budapest, 2021. 71–110.

Jakó 1940

Jakó Zsigmond: Bihar megye a Török pusztítás előtt. *Település- és Népiségtörténeti értekezések 5.* Budapest, 1940.

Jakó 1945

Jakó Zsigmond: *Az elpusztult települések kutatása.* Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár, 1945.

Jankovich B.–Szatmári 2013

Jankocivh B. Dénes – Szatmári Imre: Régészeti kutatások az alföldi mikrorégió területén. *VAH* 38. Szerk. Bálint Csanád. Archaeolingua, Budapest, 2013.

Jankovich B. 1985

Jankovich B. Dénes: Archeological Topography, Theoretical and Practical Lessons. *Mitt. Arch. Inst.* 14. 1985. 283–292.

Jankovich B. 2013

Jankovich B. Dénes: A településszerkezet koronkénti változásai. In: *Régészeti kutatások az alföldi mikrorégió területén. VAH 38.* Szerk. Bálint Csanád. Archaeolingua, Budapest, 2013. 623–647.

K. Németh 2010

K. Németh András: A középkori Magyarország egyházi topográfiai kutatása. [Topographical research concerning the church in medieval Hungary.] In: *A középkor és kora újkor régészete Magyarországon 1. / Archaeology of the Middle Ages and the Early Modern Period in Hungary.* Szerk. Benkő Elek – Kovács Gyöngyi. Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézet, Budapest, 2010. 271–287.

K. Németh 2014

K. Németh András: Adatok Tolna Megye középkori útjainak kutatásához. [Data to the Research of the Medieval Roads of Tolna County]. In: *A Múltnak kútja. Fiatal Középkoros Régészetk V. konferenciájának tanulmánykötete*. [The Fountain of the Past. Study volume of the Fifth Annual Conference of Young Medieval Archaeologist.] *Ferenczy Múzeum kiadványai 3*. Szerk. Rácz Tibor. Ferenczy Múzeum, Szentendre, 2014. 177–188, 408, 457.

K. Németh 2016

K. Németh András: Fák és erdők a középkori Tolna megyében. [Baume und Walder im mittelalterlichen Komitat Tolnau]. *WMMÉ* 38. 2016. 45–70.

Kálnási–Sebestyén 1993

Kálnási Árpád – Sebestyén Árpád: A csengeri járás földrajzi nevei. *Szabolcs Szatmár megye földrajzi nevei 5.* Kossuth Lajos Tudományegyetem, Debrecen, 1993.

Kálnási 1984

Kálnási Árpád: A fehérgyarmati járás földrajzi nevei. *Szabolcs Szatmár megye földrajzi nevei 2.* Kossuth Lajos Tudományegyetem, Debrecen, 1984.

Kandra 1884

Kandra Kabos: *A sárvári várispánságról.* Athenaeum, Budapest, 1884.

Karácsonyi 1900

Karácsonyi János: *A magyar nemzetségek a XIV. század közepéig I.* Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1900.

Karácsonyi 1901

Karácsonyi János: *A magyar nemzetségek a XIV. század közepéig II.* Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1901.

Katus 2000

Katus László: *A középkor története.* Pannonia Kiadó, Budapest, 2000.

Kiss–Tóth 1987

Kiss Gábor – Tóth Endre: A vasvári ‘Római sánc’ és a ‘Katonák útja’ időrendje és értelmezése. [Die chronologie und interpretierung des „Römischen Walles” und der „Heerstrasse” zu Vasvár]. *ComArchHung* 1987. 101–137.

Kiss 1878

Kiss Kálmán: *A szatmári református egyházmegye története.* Kecskemét, 1878.

Kiss 1992

Kiss András: Lappangó középkori oklevelek. *EM* 54: 1–2. 1992. 73–89.

Kiss 1996

Kiss Andrea: Some weather events in the fourtheenth century (1338–1358). *Acta Climatol. Univ. Szeg.* 30. 1996. 61–69

Kiss 1997

Kiss Andrea: A 14. századi Magyar Királyság klímájának vizsgálata. *EMF* 10. 1997. 238–241.

Kiss 1999

Kiss Andrea: Some weather events in the fourteenth century II. Angevin period: 1301–1387. *Acta Climatol. Univ. Szeg.* 32–33. 1999. 52–56.

Kiss 2000

Kiss Andrea: Időjárási adatok a 11-12. századi Magyarországról. In: *„Magyaroknak eleiről…” Ünnepi tanulmányok a hatvan esztendős Makk Ferenc tiszteletére.* Szerk. Piti Ferenc – Szabados György. Szegedi Középkorász Műhely, Szeged, 2000. 249–263.

Kiss 2011

Kiss Andrea: Árvizek és magas vízszintek a 13–15. századi Magyarországon az egykorú írott források tükrében. In: *Környezetörténet 2. Környezeti események a honfoglalástól napjainkig történeti és természettudományi források tükrében.* Szerk. Kázmér Miklós. Hantken Kiadó, Budapest, 2011. 43–55.

Kiss 2019

Kiss Andrea: *Floods and Long-Term Water-Level Changes in Medieval Hungary.* Springer, Vienna, 2019.

Kniezsa 2000

Kniezsa István: Magyarország népei a XI. században. *Kisebbségkutatás könyvek.* Lucidus Kiadó, Budapest, 2000.

Kniezsa 2001

Kniezsa István: Kelet-Magyarország helynevei. *Kisebbségkutatás könyvek.* Lucidus Kiadó, Budapest, 2001.

Kniezsa 2003

Kniezsa István: Az Ecsedi-láp környékének szláv eredetű helynevei. In: *Helynév- és családnév-vizsgálatok.* Lucidus Kiadó, Budapest, 2003. 59–114.

Kollár 2011

Kollár Tibor: Középkori egyházi építészet Szatmárban. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, Nyíregyháza, 2011.

Kollár 2014

Kollár Tibor: Művészet és vallás a felső Tisza-vidéken. Királyhágómelléki Református Egyházkerület – Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Kft., Nagyvárad–Nyíregyháza, 2014.

Koller 2018

Koller Melinda: Középkori településnyomok a Közép- és Felső-Tisza-Vidék találkozásánál. [Medieval settlement patterns on boundary of the Middle and Upper Tisza Region]. In: *A fiatal középkoros régészek VIII. konferenciájának tanulmánykötete*. [A colletion of studies from the eight conference of young medieval archaeologists]. Szerk. Ringer István. Sátoraljaújhely, 2018. 11–28.

Koller 2021

Koller Melinda: Medieval settlement patterns ont he boundary of the Middle and Upper Tisza Region. *IARH. ZIA* 18. 2021. 31–42.

Kormány 2006

Kormány Gyula: A Szatmár-Beregi-síkság domborzati és klimatikus viszonyai. *SzSzBSz* 41: 1. 2006. 3–16.

Koroknay 1960

Koroknay Gyula. Egyenes szentélyzáródású templomok Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. [Eglise Médiévales à cloture droite du sanctuaire du comitat Szabolcs-Szatmár.] *JAMÉ* 1. (1958) 1960. 98–128.

Kósa 1982

Kósa László: Túrhát. In: *Magyar Néprajzi Lexikon.* Szerk. Ortutay Gyula. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1982.

Kósa–Filep 1977

Kósa László – Filep Antal: Erdőhát. In: *Magyar Néprajzi Lexikon.* Szerk. Ortutay Gyula. Akadémiai Kiadó. Budapest, 1977.

Kovács 1997

Kovács Csaba: A Szatmári-síkság mezőgazdasága a kilencvenes években. [The Agriculture of the Szatmár Plains in the 90s.] *Földr. Közl.* 121 (45): 3–4 1997. 183–200.

Kovalovszky 1965

Kovalovszky Júlia: Orosháza és környéke a magyar középkorban. In: *Orosháza története.* Szerk. Nagy Gyula. Orosháza, 1965. 175–203.

Kőhegyi 1974

Kőhegyi Mihály: Szabolcs Szatmár Megye történeti-etimológiai helységnévtára. (Könyvismertetés) *ArchÉrt* 101: 2. 1974. 337–338.

Kristó 1988

Kristó Gyula: *A vármegyék kialakulása Magyarországon.* Magvető Kiadó, Budapest, 1988.

Kristó 1998
Kristó Gyula: *Az aranybullák százada.* Harmadik átdolgozott kiadás. Kossuth Kiadó, Budapest, 1998.
Kristó 2003
Kristó Gyula: Tájszemlélet és térszervezés a középkori Magyarországon. *Szegedi Középkortörténeti Könyvtár 19.* Szegedi Középkorász Műhely, Szeged, 2003.
Kristó 2019
Kristó Gyula: *Magyarország története 895–1301.* Osiris Kiadó, Budapest, 2019.
Kubinyi 1971
Kubinyi András: A középkori magyarországi városhálózat hierarchikus térbeli rendjének kérdéséhez. *TtK* 23. 1971. 58–78.
Kubinyi 2000
Kubinyi András: Városfejlődés és városhálózat a középkori Alföldön és az Alföld szélén. *Dél-alföldi évszázadok 14.* Csongrád Megyei Levéltár, Szeged, 2000.
Kurucz 2008
Kurucz Katalin: Nagyberuházásokat megelőző régészeti feltárások Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 1993–2008 között. [Large Scale excavations preceding construction projects in Szabolcs-Szatmár-Bereg County, 1993–2008.] *JAMÉ* 50. 2008. 55–66.
Laszlovszky 2012
Laszlovszky József: A magyarországi tatárjárás régészeti emlékei – Autópálya építés és régészeti kutatás. *Magyar Régészet* 2012. (tavasz) 1–3. Utolsó megtekintés: 2025.09.15.
Laszlovszky et al. 2016
Laszlovszky József – Stephen Pow – Pusztai Tamás: A Muhi csata és az 1241-es tatárjárás, Új régészeti és történeti megközelítések. *Magyar Régészet* 2016. (tél) 27–36. Utolsó megtekintés: 2025.09.15.
Laszlovszky et al. 2018
Laszlovszky József – F. Romhányi Beatrix – Ferenczi László – Pinke Zsolt: Contextualizing the Mongol Invasion of Hungary in 1241–42: Short- and Long-Term Perspectives. *Hugarian Historical Review* 7: 3. 2018. 419–450.
Ligeti 1991
Ligeti L. Zoltán: A Szatmári Kölcsey Kör történetéből. *Korunk* 10. 1991. 1289–1291.
Lovassy 1931
Lovassy Sándor: *Az Ecsedi-láp és madárvilága fennállása az utolsó évtizedeiben.* MTA Kiadó, Budapest, 1931.
Lukács 1984
Lukács Zsuzsa: Kisszekeres, ref. templom. *RégFüz* 37: 1. 1984. 115.
Lukács 1985
Lukács Zsuzsa: Kisszekeres, ref. templom. *RégFüz* 38: 1. 1985. 103–104.
Lukács 2023
Lukács Nikolett: Kecskemét-Törökfái-dűlő. [Structure and topographical elements of an Árpádian-Age settlement in the Danube-Tisza interfluve region.] In: *Household Goods in the European Medieval and Early Modern Countryside*. Szerk. Catarina Tente – Claudia Theune. *Ruralia XIV.* Sidestone Press, Leiden, 2023. 133–142.

Lupescu 2017

Lupescuné Makó Mária: Jakó Zsigmond település- és népiségtörténeti kutatásai. *EM* 79: 1. 2017. 43–52.

Magyar 1983

Magyar Eszter: *A feudalizmus kori erdőgazdálkodás az alsó-magyarországi bányavárosokban (1245–1747).* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1983.

Magyar 1984

Magyar Kálmán: Nagyecsed – Sárvár nemzetségi központ kutatása (1975–77). [Forschung des Adelszentrums von Nagyecsed–Sárvár (1975–1977).] *CommArchHung* 1984. 174–181.

Magyar 1997

Magyar Kálmán: A nagyecsedi Sárvár története és régészeti kutatása I. *SzSzSz* 12: 1. 1977. 64–71.

Magyar 2013

Magyar Kálmán: A 10–11. századi magyar határvédelem (gyepű) várainak kutatásai I. Újabb adatok a déli és az északkeleti korai határvárak vizsgálatához. [Die Forschung der burgen des Ungarischen Grenzschutzstreifen (gyepű) vom 10–11. Jahrhundert I. Neuere Angaben zur Untersuchung der frühen Grenzburgen im süden und nordosten Ungarns]. In: *A honfoglalás kor kutatásának legújabb eredményei. Tanulmányok Kovács László 70. születésnapjára.* Szerk. Révész László – Wolf Mária. Szegedi Tudományegyetem Régészeti Tanszék, Szeged, 2013. 681–700.

Majláthné Sipos 2019

Majláthné Sipos Csilla: Ártéri gazdálkodás a középkori Magyarországon, különös tekintettel a Közép-Tisza-vidékére. Kutatástörténeti áttekintés. [Farming on Floodplains in Medieval Hungary, With Special Attention ont he Central Tisza Region. A Review of the History of Research]. *Új Nézőpont* 6: 3. 2019. 5–34.

Majláthné Sipos 2023

Majláthné Sipos Csilla: Sertéstized és makkoltatás a középkori Felső-Tisza-vidéken. In: *Metszéspontok. Tanulmányok a középkorról és a kora újkorról.* Szerk. Véber Zoltán – Virágh Ágnes. DE Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola, Debrecen, 2023. 23–40.

Maksay 1940.

Maksay Ferenc: *A középkori Szatmár megye.* Stephaneum nyomda, Budapest, 1940.

Maksay 1971

Maksay Ferenc: *A magyar falu középkori településrendje.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1971.

Măluțan 1984

Măluțan Cornelia: Drumurile sării în Transilvania de nord vest. *AMP* 8. 1984. 249–254.

Mályusz 1922

Mályusz Elemér: *Túróc megye kialakulása.* Budavári Tudományos Társaság, Budapest, 1992.

Mályusz 1953
Mályusz Elemér: A mezőváros fejlődése. In: *Tanulmányok a parasztság történetéhez Magyarországon a 14. században.* Szerk. Székely György. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1953. 128–191.
Mann et al. 2009
Mann Michael E. – Zhang Zhihua – Rutherford Scott – Bradley Raymond S. – Faluvegi Gergory – Nim Fenbiao: Global signatures and dynamical origins of the Little Ice Age and Medieval Climate Anomaly. *Science* 326: 5957. 2009. 1256–1260.
Mărcuș 1938
Mărcuș Ștefan: *Sătmar: fragmente istorice și culturale, aspecte sociale.* Tipografia Românească, Oradea, 1938.
Marta–Szőcs 2007
Marta Liviu – Szőcs Péter Levente (coord): Catalogul colecției de arheologie / A régészeti gyűjtemény katalógusa / Catalogue of the archaeological collection. Editura Muzeului Sătmărean, Satu Mare, 2007.
Marta 2009
Marta Liviu: *The Late Bronze Age Settlements of Petea-Csengersima.* Editura Muzeului Sătmărean. Satu Mare, 2009.
Máté 2014
Máté Gábor: A helyi úthálózat kutatásának néprajzi és településtörténeti kérdései, [The ethnographic and settlement-historical aspects of the research on local networks of roads]. *Ethn* 4. 2014 571–589.
Medeșan et al 2018
Gabriela Medeșan – Florica Roatiș – Monica Liliana Chiș – Iuliana Moldovan: *Medieșu Aurit -sat cu ecou în eternitate.* Editura Ecou Transilvan, Cluj-Napoca, 2018.
Méri 1952
Méri István: Beszámoló Tiszalök-rázompusztai és Túrkeve-mórici ásatások eredményeiről 1. *ArchÉrt* 79. 1952. 49–67.
Mesterházy 2015–2016
Mesterházy Gábor: Árpád-kori prediktív régészeti modellek Perkáta térségéből. [Predictive archaeological models for the Árpádian age in the Perkáta area.] *ComArchHung* 2015–2016. 245–256.
Mesterházy 2017
Mesterházy Gábor: Lekisebb költségű úthálózatok modellezése síkvidék környezetben a neolitikumtól a középkorig. [Least-cost path networks from the Neolithic to the Middle Ages in lowland.] *ComArchHung* 2017. 173–192.
Mesterházy 2021
Mesterházy Gábor: Régészeti célú térbeli elemzések és térinformatikai modellezések Polgár térségében az őskortól a középkorig. Doktori (Phd) értekezés. ELTE BTK, Budapest, 2021.
Mező–Németh 1970
Mező András – Németh Péter: Szabolcs-Szatmár megye falunevei. *SzSzSz* 5: 3. 1970. 77–87.

Mező–Németh 1972

Mező András – Németh Péter*: Szabolcs-Szatmár megye történeti-etimológiai helységnévtára.* Szabolcs-Szatmár Megyei Tanács, Nyíregyháza, 1972.

Mizser 1997

Mizser Lajos: A tatárjárások emlékei Pesty Frigyes helynévtárban. *SzSzBLÉ* 12. 1997. 77–84.

Mizser 2001

Mizser Lajos: Szatmár Vármegye Pesty Frigyes 1864-1866. évi helynévtárában. *SzSzBLÉ* 2. 24. Nyíregyháza, 2001.

Módy 1975

Módy György: Fehérgyarmat település- és birtoklástörténete a XVI. század végéig. In: *Csengeri krónika. Néprajzi és helytörténeti antológia Molnár József 70 születésnapjára*. Szerk. Dankó Imre. Csenger Nagyközség Tanácsa, Csenger, 1975. 124–138.

Molnár 1979

Molnár József: Csenger régi helynevei. In: *Szabolcs-Szatmár megyei helytörténetírás I–II.* Szerk. Gyarmathy Zsigmond. Szabolcs-Szatmár Megyei Levéltár, Nyíregyháza, 1979. 296–298.

Molnár 2019

Molnár József: A régen elpusztult Jánosiról. In: *Csenger 800 éves. Helytörténeti monográfia.* Szerk. Istvánovits Eszter. Csenger Város Önkormányzata, Csenger, 2019. 157–172.

Molnár 2020A

Molnár József: A régen elpusztult Jánosiról. In: *Molnár József Csengerről szóló írásai I.* Szerk. Fábián László – Fábián Béla. Csenger Város Önkormányzata, Csenger, 2020. 157–167.

Molnár 2020B

Molnár József: Adalékok a csengeri műemléktemplom történetéhez. In: *Molnár József Csengerről szóló írásai I.* Szerk. Fábián László – Fábián Béla. Csenger Város Önkormányzata, Csenger, 2020. 168–177.

Molnár 2020C

Molnár József: Csenger régi helynevei. In: *Molnár József Csengerről szóló írásai I.* Szerk. Fábián László – Fábián Béla. Csenger Város Önkrományzata, Csenger, 2020. 178–202.

Nagy – Belbe 2022

Nagy Norbert – Belbe Sebastian: Date privind istoria așezărilor de pe latura sudică și sud estică a mlaștinii Ecedea din preistorie până în evul mediu. *SatuMareSC* 37–38/I. 2021–2022. 301–317.

Nagy 2003

Nagy Balázs: *Tatárjárás.* Osiris Kiadó, Budapest, 2003.

Nagy 2024

Nagy Miklós Mihály: A Kárpát-medencei pusztásodás és hadügy a török korban. [Desolation and Warfare of the Charpathian Basin in the Turkish Era.] *Axis* 5: 2. 2024. 107–118.

Németh 1967
Németh Péter: Szabolcs és Szatmár megyék Árpád-kori (XI–XIII. századi) földvárai és monostorai. [Die Erdfesten und Munster der Komitaten Szabolcs und Szatmár aus der Arpadenzeit – XI– XIII. Jh.] *JAMÉ* 10. 1967. 91–102.
Németh 1968
Németh Péter: Szabolcs és Szatmár megyék Árpád-kori földvárai és monostorai. [Erdburgen und Klöster aus der Árpádenzeit (XI–XIII. Jahrhundert) in den Komitaten Szabolcs und Szatmár.] *MFMÉ* 1996–67/2. 1998. 127–134.
Németh 1973
Németh Péter: Újabb eredmények a honfoglaló magyarság települési rendjének kutatásában. *SzSzSz* 8: 4. 1973. 67–69.
Németh 1986
Németh Péter: Szabolcs-Szatmár megye története I. In: *Szabolcs-Szatmár megye műemlékei I. Magyarország műemléki topográfiái 10.* Szerk. Entz Géza. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1986. 115–130.
Németh 1999A
Németh Péter: Szatmár vármegye egyházai a 14. század első felében. [Les églises de la comté Satu Mare (Szatmár) au premiere moité du 14-iéme siécle] In: Arhitectura religioasă medievală din Transilvania II. / Medieval Ecclesiastical Architecture in Transylvania II. Szerk. Adrian Andrei Rusu – Szőcs Péter Levente. Satu Mare, 2002. 13–20.
Németh 1999B
Németh Péter: Ismeretlen Szatmár megyei falvak a középkorból I. *NÉ* 21. 1999. 63–65.
Németh 2000A
Németh Péter: Ismeretlen Szatmár megyei falvak a középkorból. In: *„Magyaroknak eleiről" Ünnepi tanulmányok a hatvan esztendős Makk Ferenc tiszteletére.* Szerk. Piti Ferenc. Szegedi Középkorász Műhely, Szeged, 2000. 381–392.
Németh 2000B
Németh Péter: A Cégényi (Szatmár megye) monostor 1181. évi birtokösszeírásának helynevei. [Die Ortsnamen der Güterkonskription des Klosters Cégény (Komitat Szatmár) aus dem Jahr 1181.] *JAMÉ* 42. 2000. 59–75.
Németh 2002
Németh Péter: Szatmár vára. In: *Thesaurus Solemnis. Barátok, munkatársak, tanítványok köszöntik a 90 éves Balogh Istvánt.* Szerk. Kujbusné Mecsei Éva Hajdú-Bihar Megyei Levéltár – Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár, Debrecen–Nyíregyháza, 2002. 43–49.

Németh 2002

Németh Péter: Arhitectura religioasă din comitatele Szabolcs și Satu Mare în epoca Arpadiană timpurie. [Ecclesiastical Architecture of Szabolcs and Szatmár Counties in the Early Árpád Age]. In: Arhitectura religioasă medievală din Transilvania II. [Medieval Ecclesiastical Architecture in Transylvania II.] Szerk. Adrian Adrian Rusu – Szőcs Péter Levente. Satu Mare, 2002. 13–20.

Németh 2008

Németh Péter: A középkori Szatmár megye települései a 15. század elejéig. [Așezările comitatului medieval Satu Mare până la începutul secolului al XV-lea]. *A Jósa András Múzeum kiadványai 60.* Jósa András Múzeum, Nyíregyháza, 2008.

Németh 2011A

Németh Péter: Eltűnt monostorok, kolostorok és ispotályok a középkori Szatmár Megyében. *Műemlékvédelem* 55: 2. 2011. 97–106.

Németh 2011B

Németh Péter: Szatmár vármegye. Történeti áttekintés. *SzSzBSz* 46: 1. 2011. 5–20.

Németh 2015

Németh Péter: Szatmár vármegye lakói az Árpád-korban. In: *Sugárút Szatmári Műhely.* Szerk. Végh Balázs Béla. Szatmárnémeti, 2015. 86–89.

Németh 2016

Németh Péter: Szatmár vármegye a középkorban. In: *A történeti Szatmár vármegye I.* Szerk. Takács Péter. Kölcsey Társaság, Nyíregyháza, 2016. 131–154.

Németh 2019

Németh Péter: Csenger városa középkorban. In: *Csenger 800 éves. Helytörténeti monográfia*. Szerk. Istvánovits Eszter. Csenger Város Önkormányzata, Csenger, 2019. 115–156.

Németi 1999

Németi János: Repertoriul arheologic al zonei Careiului. [The archaeological survey of Carei Region/Nagykároly vidékének régészeti repertóriuma]. *Biblioteca Thracologica 28.* Institutul Român de Tracologie București, București, 1999.

Németi 2009

Németi János: *Barangolások Szatmárban.* Scriptor Alapítvány, Szatmárnémeti, 2009.

Németi 2016

Németi János: Az Ecsedi-láp vidékének településtörténete. In: Börvely 800 breviárium. Szerk. Végh Balázs. Pro Magister Társaság, Börvely, 2016. 67–73.

Niedermeier 2012

Paul Niedermeier: *Habitatul medieval în Transilvania. / The Medieval Landscape in Transylvania.* Editura Academiei Române, București, 2012.

Nyilas 1908

Nyilas István: Szatmár vármegye természeti viszonyai. In: *Magyarország Vármegyéi és Városai. Szatmár vármegye.* Szerk. Borovszky Samu. Országos Monográfiai Társaság, Budapest, 1908. 1–25.

Nyirkos 1973

Nyirkos István: Az első magyar történeti-etimológiai helységnévtárról. *SzSzSz* 8: 1–4. 1973. 128–131.

Palóczi–Horváth 1998

Palóczi–Horváth András: Variations morphologiques des villages désértés en Hongrie et la société rurale du moyen âge. In: *Ruralia I. Conference Rurarlia I – Prague, 8th – 14th September 1995.* Szerk. Jan Fridrich – Jan Klápště – Zdeněk Smetánka – Petr. Sommer Památky Archeologické – Supplementum 11. 192–204.

Palóczi–Horváth 2006

Palóczi–Horváth András: Az elpusztult késő középkori falvak morfológiai variációi. [Morphologische Variationen der Zerstörten Dörfern aus dem spaten mittekakter.] *Arrabona* 44/1. 2006. 357–390.

Pánya 2022

Pánya István: Úttalan utakon. Adatok a késő középkori Bodrog vármegye úthálózatához. [The Untrodden Roads – Data ont he Road Network of Late Medieval Bodrog County]. In: *Mohácsi Szimfónia. Tanulányok a mohácsi csatával kapcsolatos kutatások eredményeiből*. [Mohács Simphony, Studies ont he new research achievements ont he Battle of Mohács 1526]. Szerk. Varga Szabolcs – Türk Attila. Martin Opitz Kiadó, Budapest, 2022. 47–60.

Papp 2011

Papp Szilárd: Csenger, református templom. In: *Középkori egyházi építészet Szatmárban*. Szerk. Kollár Tibor. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, Nyíregyháza, 2011. 272–278.

Pető 2014

Pető Zsuzsa: Római vagy középkori? Történeti utak a Pilisben. *Magyar Régészet Online* magazin 2014. (ősz) 1–8. https://kesztolc.hu/data/attachments/2018/09/06/171935/torteneti-utak-a-pilisben.pdf (Utolsó letöltés 2025. március. 12.)

Pető 2017

Pető Zsuzsa: Régészeti topográfia és történeti tájhasználat emlékei a szendrői-Medencében. In: *Magyarország régészeti topográfiája. Múlt, jelen, jövő. / Archaeological Topography of Hungary. Past, present, future.* Szerk. Benkő Elek – Bodnár Mária – Kolláth Ágnes. MTA BTK Régészeti Intézet – Archaeoligua, Budapest, 2017. 331–348.

Pető 2018

Pető Zsuzsa Eszte: *Heremits in the heart of the Hungarian Kingdom.* Medieval Monastic Landscape of the Pauline Order in the Pilis. Archaeolingua. Budapest, 2018.

Pfister–Wanner 2024

Christian Pfister – Heinz Wanner: *Klíma és társadalom Európában az utolsó ezer év.* Osiris kiadó. Budapest, 2024.

Pfister et al. 1996

Christian Pfister – Gabriella Scwartz-Zanetti – Martin Wegmann: Winter severity in Europe: the fourteenth Century. In. Climate Change 34. Kluwer Academic Publisher. 1996. 91–108

Pfister et al. 1998

Christian Pfister – Jürg Luterbacher – Gabriella Schwartz-Zanetti – Martin Wegmann: Winter air temperature variations in western Europe during the Early and High Middle Ages (AD 750-1300). *Holocene* 8. 1998. 535–552.

Pinke et al. 2012

Pinke Zsolt – László Ferenczi – Gyula Gábris – Balázs Nagy: Settlement patterns as indicators of water level rising? Case study ont he wetlands of the Great Hungarian Plain. *Quat. Int*. 415. 2016. 204–215.

Pinke et al. 2023

Pinke Zsolt – Ferenczi László – Laszlovszky József – Majláthné Sipos Csilla – Szabó Beatrix – F. Romhányi Beatrix: Változás és változatlanság. Kérdések az Alföld késő középkori és kora újkori erdősültségéről [Change and persistence Questions about the forest cover of the late medieval and early modern Great Plain]. *MNyj.* 61. 2023. 673–696.

Pinke–Fereneczi–Gábris 2015

Pinke Zsolt – Ferenczi László – Gábris Gyula: Az emberi település, mint klímaindikátor – vízszintváltozások a Tiszántúl árterein a középkori klímaváltozás során? [Human communities as climate indicators – Water lever rise in Hungarian lowland landscape during the medieval climate change?]. *Földr. Közl.* 139/2. 2015. 77–91.

Pinter–Urduzia 2015

Zeno Karl Pinter – Claudia Urduzia: *...Custodes confiniorum, vulgo ewrii.. Cercetări arheologice în așezarea medievală de la Miercurea Băi – Cunța [Custodes confiniorum, vulgo ewrii… Archaeological Research in the Medieval Settlement from Miercurea Băi – Cunța]*. Editura Academiei Române. București, 2015.

Pintye–Toldi 2013

Pinyte Gábor – Toldi Zoltán: Fehérgyarmat múltja a régészet és az oklevelek tükrében. In. Fehérgyarmat múltja a megtelepedéstől a II. világháborúig. Szerk. Takács Péter. Fehérgyarmat Város Önkormányzata. Fehérgyarmat, 2013. 9–39.

Pintye 2007

Pintye Gábor: Császló község közigazgatási területének régészeti topográfiája. [Archaeological topography of the administrative territory of Császló village]. *RKM* 2007. 85–100.

Pintye 2019

Pintye Gábor: Csenger határa az Árpádok idején. In. Csenger 800 éves, Helytörténeti monográfia. Szerk. Istvánovits Eszter. Csenger, 2019. 100–108.

Piti et al. 2010

Piti Ferenc – Neumann Tibor – C. Tóth Norbert: Szatmár megye hatóságának oklevelei (1284-1524), [Documents of the authorities of Szatmár County (1284–1524)]. *A nyíregyházi Jósa András Múzeum Kiadványai 65*. Nyíregyháza, 2010.

Plihál 1990

Plihál Károly: Lázár kéziratának sorsa a megtalálásától a megjelenésig. *GK* 42/5. 1990. 372–379.

Pók 1993

Pók Judit: *Szatmár vármegye katonai leírása (1782–1785).* Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár Kiadványai II/7. Nyíregyháza, 1993.

Pók 1998

Pók Judit: *Szatmár vármegye.* Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár Kiadványai 2/15. Nyíregyháza, 1998.

Pók 2000

Pók Judit*: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye (1782-1785)*. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltár Kiadványai 2/20. Nyíregyháza, 2000.

Pop 1957

Emil Pop: Analize de polen in regiuni de cămpie. In. Buletin Ştiinţific, Academia Republicii Populare Romîne. Secţia de Biologie şi Ştiinţe Agricole. Seria Botanică. IX, 1957. 5–30.

Pop 2009

Pop Alin: *Lipău, la şase secole de atestare.* Editura Citadela. Satu Mare, 2009.

Pop 2011

Pop Alin: *Culciu Mare, patru milenii de istorie.* [Nagykolcs, négy évezred történelme]. Editura Citadela. Stau Mare, 2011.

Posea 1997

Grigore Posea: *Câmpia de vest a României (Câmpia Banato-Crişană).* Editura Fundaţiei România de Mâine. Bucureşti, 1997.

Prodan 1968

Dan Prodan: *Iobăgia în Transilvania. Secolul XIV.* Vol. I. Editura Academiei Române. Bucureşti, 1968.

Rácz 2001

Rácz Lajos: *Magyarország éghajlattörténete az újkor idején.* JGYF Kiadó. Szeged, 2001.

Rácz 2006

Rácz Lajos: A Kárpát-medence éghajlattörténete a közép- és kora-újkorban. In. Magyar középkori gazdaság- és pénztörténet. Jegyzet és forrásgyűjtemény. Szerk. Gyöngyössy Márton. Budapest, 2006. 31–51.

Rácz 2011

Rácz Lajos: Éghajlati változások az alföldön a honfoglalástól a 19. század végéig. In. Rakonczai János (szerk.), A környezeti változások és az Alföld 7. Szeged, 2011. 55–62.

Rácz 2014

Rácz Tibor Ákos: Az Árpád-kori települési formák változásai és terminológiája [Changes in the Árpád Age Settlement Forms and the Problems of Terminology]. Studia Comitatensia. Új folyam 1. 2014. 161–184, 268–269.

Rácz 2019

Rácz Tibor Ákos: *A pesti-síkság falvai a magyar honfoglalástól a 14. századig. Kerámiaművesség, lakóépítmények, települési formák. [Villages of the Pest Plain from the Hungarian conquest until the fourteenth century. Pottery, residential buildings, settlement forms]*. Studia ad Archaeologiam Pazmaniensiae 13. Archaeolingua – PázmányPéter Katolikus Egyetem Régészettudományi Intézet, Budapest–Piliscsaba, 2019.

Radosav – Lazin 1986-1987

Doru Radosav – Gheorghe Lazin: Spada feudal – timpurie de la Vetiș (Județul Satu Mare). In. SatuMareSC 7-8. Satu Mare, 1986-1987. 159–162.

Reszler 2018

Reszler Gábor: A történeti Szatmár vármegye II. Kölcsey Társaság. Nyíregyháza 2018.

Révész 2020

Révész László: *A 10–11. századi temetők regionális jellemzői a Keleti-Kárpátoktól a Dunáig, [Regional features of the 10–11th century cementeries from the eastern Carpathians of the Danube.]*. Martin Opitz Kiadó. Szeged–Budapest, 2020.

Romát 2018A

Romát Sándor: Az Árpád-kori településrendszer a dél-kelet Nyírségben és az Érmelléken. [Habitatul epocii arpadiene din Câmpia Nirului și A Câmpia Eriului] – Doktori (Phd) értekezés –. Kolozsvár, 2018.

Romát 2018B

Romát Sándor: A Délkelet-Nyírség Árpád-kori településnyomai. [Árpád Age settlement patterns in the southeastern part of the Nyírség]. In. *JAMÉ* 60. 2018. 343–379.

Roska 1939

Roska Márton. Szatmár vármegye múltja a legrégibb időktől a honfoglalásig. In. Ugocsa és Bereg K. E. E vármegyék. Magyar városok és vármegyék monográfiája 28. Szerk. Fábián Sándor. Budapest, 1939. 34–53.

Rosta – Székely

Rosta Szabolcs – Székely V. György: Carmen miserabile. A tatárjárás magyarországi emlékei. Tanulmányok Palóczi Horváth András 70. születésnapja tiszteletére. Kecsekemént, 2014.

Rosta 2014

Rosta Szabolcs: A Kiskunsági Homokhátság középkori településtörténete. –Doktori (Phd) értekezés – ELTE Történettudományi Doktori Iskola. Budapest, 2014.

Rosta 2018

Rosta Szabolcs: A tatárjárás régészetének újabb távlatai két kiskunsági lelőhely eredményeinek fényében. In. *ArchÉrt* 143. 2018. 151–196.

Sárosi 2016

Sárosi Edit: Deserting Villages – Emerging Market Towns. Settlement Dynamics and land management in the Great Hungarian Plain 1300-1700. *Archeolingua Series, Minor 39.* Budapest, 2016.

Simonyi 2020

Simonyi Erika: *10-14. századi települések Északkelet-Magyarországon és a régió Árpád-kori kerámiája, [10th–14th – Century settlements in northeast Hungary and the region's Arpadian-era ceramics]*. Martin Opitz Kiadó. Budapest, 2020.

Sófalvi 2017

Sófalvi András: *Hadakozás és önvédelem a középkori és fejedelemség kori Udvarhelyszéken, [Warfare and self-defence in Udvarhelyszék during the middle ages and in the age of principality]*. Erdélyi Múzeum Egyesület. Kolozsvár, 2017.

Sófalvi 2019

Sófalvi András: A Rikai vám. In. Adalékok Székelyföld történetéhez. Tanulmányok Egyed Ákos 90. születésnapja tiszteletére. Szerk. Benkő Levente – Demeter László. Sepsiszentgyörgy – Barót, 2019. 406–413.

Somogyi–Szabó 2012

Somogyi Sándor – Szabó József: A Kárpát-medence vízföldrajza. In. A Kárpát-medence földrajza. Szerk. Dövényi Zoltán. Akadémiai Kiadó. Budapest, 2012. 187–212.

Sőregi 1938

Sőregi János: A panyolai Tiszáról végig a magyar Szamoson. *A Déri Múzeum Régészeti Osztályának ismeretterjesztő közleményei.* 9, Füzet. Debrecen, 1938.

Sőregi 1939

Sőregi János: A panyolai tölgyfaépítmény az eddigi régészeti ásatások megvilágításában. In. Ugocsa és Bereg K. E. E vármegyék. Magyar városok és vármegyék monográfiája 28. Szerk. Fábián Sándor. Budapest, 1939. 440–452.

Stanciu 1996

Ioan Stanciu: Vestigii medievale timpurii din Județul Satu Mare, [Frühmittelalterliche funde aus dem Kreis Satu Mare]. In SatuMareSC 13. 1966. 71–91.

Stanciu 1998-1999

Ioan Stanciu: Așezarea slavă timpurie de la Lazuri-'Lubi tag', jud. Satu Mare (Cercetările din anii 1977, 1993-1995) Contribuții la cunoașterea secolelor 6-7 în zona Tisei superioare, [Die frühslawische Siedlung von Lazuri – „Lubi tag", Kreis Satu Mare (die archaologischen Forschungen der Jahre 1977, 1993-1995). Beitrage Zum Kennen der 6.-7. Jh. im oberen Theiss - Gebiet]. In. SatuMareSC 15–16. 1998–1999. 114–266.

Stanciu 2003

Ioan Stanciu: Descoperiri medievale timpurii din județele Satu Mare și Maramureș. Date noi, observații și opinii referitoare la ceramica medievală timpurie din nord-vestul României, [Frühmittelalterliche funde un befunde aus den kreisen Satu Mare un Maramureș. Neue Angaben, Bemerkungen und frühmittelalterlichen keramik im Nordwesten Rumanian]. In. Marmatia A-N. 7–1. Baia Mare 2003. 249–316.

Stanciu 2011

Ioan Stanciu: Locuirea teritoriului nord-vestic al României între antichitate târzie și perioada de început a epocii medievale timpurii (mijlocul sec. V – sec. VII timpuriu). [The habitaton of the north-western territory of Romania between the Late Antiquity and the beginning period of the Early Middle Ages (the middle of the 5th century – early 7th century). Patrimonium Archaeologicum Transylvanicum 4. Cluj-Napoca 2011.

Stanciu 2015

Ioan Stanciu: The wells of the early medieval settlement of Lazuri-Lubi-tag (north-western Romania, Upper Tisza Basin). In. „Castellum, Civitas, Urbs" Zentren und eliten im frühmittelalterlichen Osmitteleuropa. Szekr. Orsolya Geinrich-Tamáska – Herold Hajnalka – Straub Péter – Vida Tivadar. Budapest-Leipzig-Keszthely-Rahden, 2015. 113–130.

Stanciu 2016A

Iona Stanciu: *Aşezarea de la Lazuri-Lubi Tag (jud. Satu Mare). Aspecte ale locuirii medievale timpurii în nord-vestul României.* Editura Mega. Cluj-Napoca 2016.

Stanciu 2016B

Ioan Stanciu: Epoca migrațiilor – etapa târzie și perioada de început a epocii medievale timpurii (a doua jumătate a mileniului I). In. Monografia Județului Satu Mare. Szerk. Doru Radosav – Claudiu Porumbăcean, Editura Argonaut. Cluj-Napoca, 2016. 54–58.

Stanciu 2018

Ioan Stanciu: Egy újabb többkorszakú telep a Felső-Szamos vidékéről (Peleș/Nagypeleske, Lazuri/Lázári község, Szatmár megye). In. Vadrózsából tündérsípot csináltam. Tanulmányok Istvánovits Eszter 60. születésnapjára. [To make a fairy's whistle from a briar rose. Studies presented to Eszter Istvánovits on her sixtieth birthday] Szerk. Lukács Nagy Márta – Szőlősi Katalin – Almássy Katalin – Kulcsár Valéria. Nyíregyháza, 2018. 121–134.

Steuer 1988

Steuer Heiko: Standortverschiebungen früher Siedlungen. Von der vorrömischen Eisenzeit bis zum frühen Mittelalter. In. Person und Gemeinschaft im Mittelalter, Karl Schmid zum fünfundsechzigsten Geburtstag. Szerk. Althoff u. a., Gerd Sigmaringen: Thorbecke, 1988. 25–59.

Stibrányi 2008

Stibrányi Máté: A Sárviz középkori településhálózatának vázlata, avagy a templom és a hozzá vezető út. *Alba Regia* 37. 189–202.

Stibrányi 2017

Stibrányi Máté: Gondolatok a 21. századi lelőhely-azonosításról és a régészeti topográfiáról, [Thoughts about archaeological site idnetification and archaeological topography in the 21st century]. In: *Magyarország régészeti topográfiája. Múlt, jelen, jövő. / Archaeological Topography of Hungary. Past, present, future.* Szerk. Benkő Elek – Bodnár Mária – Kolláth Ágnes. MTA BTK Régészeti Intézet –Archaeolingua. Budapest, 2017. 387–398.

Sümegi 2013

Sümegi Pál: *A régészeti geológia és a történeti ökológia alapjai.* 2. Javított kiadás. JATE Press, Szeged, 2013.

Sümegi et al. 2009

Sümegi Pál – Jakab Gusztáv – Peter Majkut – Tünde Törőcsik – Csilla Zatykó: Middle Age paleoecological and paleoclimatological reconstrucion in the Carpathian Basin. *Időjárás* 113: 4. 2009. 265–298.

Szabó 1937

Szabó István: Ugocsa megye. *Magyarság és nemzetiség. Tanulmányok a magyar népiségtörténet köréből 1.* Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1937.

Szabó 1966

Szabó István: *A falurendszer kialakulása Magyarországon X–XV. század.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1966.

Szabó 1969

Szabó István: *A középkori magyar falu.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1969.

Szabó 2005

Szabó Péter: Woodland and Forests in Medieval Hungary. *CES 2. BAR 1348.* Oxford 2005.

Szabó 2006

Szabó Péter: Erdőgazdálkodás a középkorban. In: *Magyar középkori gazdaság- és pénztörténet.* Jegyzet és forrásgyűjtemény. Szerk. Gyöngyössy Márton. ELTE Bölcsész Konzorcium, Budapest, 2006. 81–103.

Szabó 2008

Szabó Péter: Erdőgazdálkodás a középkorban. In: *Gazdaság és gazdálkodás a középkori Magyarországon. Gazdaságtörténet, anyagi kultúra, régészet*. Szerk. Kubinyi András – Laszlovszky József – Szabó Péter. Martin Opitz Kiadó, Budapest, 2008. 317–339.

Szakács 2011A

Szakács Béla Zsolt: Az Árpád-kori építészet határvidékén: szatmári falusi templomok. In: Középkori egyháziépítészet Szatmárban. Szerk. Kollár Tibor. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, Nyíregyháza, 2011. 8–25.

Szakács 2011B

Szakács Béla Zsolt. Csengersima, református templom. In: Középkori egyháziépítészet Szatmárban. Szerk. Kollár Tibor. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, Nyíregyháza, 2011. 256–260.

Szakács 2011C

Szakács Béla Zsolt: Gyügye, református templom. In: Középkori egyháziépítészet Szatmárban. Szerk. Kollár Tibor. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, Nyíregyháza, 2011. 261–263

Szakács 2011D

Szakács Béla Zsolt: Szamostatárfalva, református templom. In: Középkori egyháziépítészet Szatmárban. Szerk. Kollár Tibor. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, Nyíregyháza, 2011. 267–271.

Szalontai 2018

Szalontai Csaba: Az utakról. Szempontok az úthálózat kutatásához. In: *„Hadak útján" A népvándorláskor fiatal kutatóinak XXVI. konferenciája. Dissertaiones Archaeologicae ex Instituto Arcaeologico Supplementum 2*. Szerk. Rácz Zsófia – István Koncz – Bence Gulyás. ELTE Régészeti Tudományok Intézete, Budapest, 2018. 9–16.

Szatmári 2017

Szatmári Imre: Gyula és Sarkad környékének régészeti topográfiája. Magyarország Régészeti Topográfiája, Békése megye IV/4. kötet – helyzetkép 2015, [The archaeological topography of the territory of Gyula and Sarkad. Archaeological

topography of Hungary, Békés County, Volume IV/4: The situation in 2015]. In: *Magyarország régészeti topográfiája. Múlt, jelen, jövő. / Archaeological Topography of Hungary. Past, present, future.* Szerk. Benkő Elek – Bodnár Mária – Kolláth Ágnes. MTA BTK Régészeti Intézet – Archaeolingua, Budapest, 2017. 425–444.

Szatmáriné Mihucz 2000

Szatmáriné Mihucz Ildikó: Középkori templomok Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Kelet Press Kiadó, Nyíregyháza, 2000.

Szekér 2014

Szekér György: A szamosújlaki református templom régészeti kutatása. In: *Művészet és vallás a felső Tisza-vidéken.* Szerk. Kollár Tibor. Királyhágómelléki Református Egyházkerület – Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Ügynökség, Nagyvárad–Nyíregyháza, 2014. 238–245.

Szendrey 1939

Szendrey Zsigmond: Mit mondanak az ősi Szatmármegye helységnevei. In: Ugocsa és Bereg K. E. E vármegyék. *Magyar városok és vármegyék monográfiája 28.* Szerk. Fábián Sándor. Budapest, 1939. 528–531.

Szilágyi 2012

Szilágyi Magdolna: Középkori utak a Dunántúlon – Régészeti és történeti kutatásuk módszerei és lehetőségei. *Magyar Régészet* 2012. (nyár). Online: http://www.magyarregeszet.hu/wp-content/ uploads/2012/08/szilagyi_12Ny_0814.pdf (Utolsó letöltés: 2025. március 12.)

Szilágyi 2014

Szilágyi Magdolna: *On the Road. The History and Archaeology of Medieval Communication Networks in East-Central Europe.* Archeolingua, Budapest, 2014.

Szilágyi 2017

Szilágyi Magdolna: A Dunántúl középkori úthálózatának jellegzetességei. Szombathely útcsomóponti szerepe a 13–14. században. In: *Via Sancti Martini – Szent Márton útjai térben és időben.* Szerk. Tóth Ferenc – Zágorhidi Czigány Balázs. MTA BTK, Budapest, 2016. 65–85.

Szilágyi et al. 1990-1992

Szilágyi Katalin – Szathmáry László – Tóth Ilona: A Szatmári Erdőhát tíz népességének cephalometriai vizsgálata. [Cephalometric examinations on ten populations in Erdőhát in Szatmár County.] *JAMÉ* 33–35. 1990–1992. 369–385.

Szinnyei 1914

Szinnyei József: Magyar írók élete és munkái 14. Hornyánszky Viktor, Budapest, 1914.

Szirmay 1805A

Szirmay Antal: *Notatia politica, historica topographica i. comitatus Ugochiensis.* Edita et indicibus provisa industria Martini Georgii Kováchich, Pestini, 1805.

Szirmay 1805B

Szirmay Antal: *Serenissimo Ferdinando V. caesareo-regio haereditario et coronae principi, nomine comitatus Zemplén A. de Sz. senex poeta, dum iam quintum regem suum veneraretur*. Cassoviae. 2. Typis Francisci Landerer de Füskút, Cassoviae, 1805.

Szirmay 1809

Szirmay Antal: *Szatmár vármegye fekvése, történeti és polgári esmérete I–II.* Budapest 1809–1810.

Szmyd 2017

Piotr Szmyd: Using Geografic Information Sysytem (GIS). Tools to Determine the Settlement Preferences in the Upper Wisloka Valley an to Demarcate Potential Archaeological Sites on the Example of Early Medieval Sites. *ANARRES* Vol. 12. Rzeszów 2017. 299–328.

Szőcs – Iegar 2016

Szőcs Péter – Iegar Diana: *Castelul Lónyai din Medieşul Aurit Restituri istorice şi arheologice. [Az aranyosmeggyesi Lónyai Kastély Történelmi és régészeti kutatások/The Lónyai Castle of Mediesu Aurit, Historical and archaeological contributions]*. Editura Mega, Cluj-Napoca–Satu Mare, 2016.

Szőcs 2008

Szőcs Péter Levente: Satu Mare – Piața de Vechituri Raport de supraveghere arheologică. *SatuMareSC Arheologie* 24/1. 2008. 145–167.

Szőcs 2014A

Szőcs Péter Levente: Sárköz egykori református templomáról. In: *Művészet és vallás a Felső-Tisza-vidéken*. Szerk. Kollár Tibor. Királyhágómelléki Református Egyházkerület – Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Kft., Nagyvárad–Nyíregyháza 2014. 267–273.

Szőcs 2014B

Szőcs Péter Levente: Monasteries under private patronage within the social and economic topography. Centers Residences, and estates. Several case studies of medieval Hungary. In: *Monastic Life, Art, and Technology in the 11th–16th centuries.* Edited by Ileana Burnichioui. Mega Publishing House, Alba Iulia, 2014.

Szőcs 2016

Szőcs Péter Levente: Középkori- és kora újkori épített örökség az egykori Szatmár vármegye romániai részén. In: *A történeti Szatmár vármegye I.* Szerk. Takács Péter. Kölcsey Társaság, Nyíregyháza, 2016. 131–154.

Szőcs 2018

Szőcs Péter Levente: Szatmár és Németi középkori topográfiájáról. [On the Medieval Topography of the Towns of Satu Mare and Mintiu]. In: *Cluj–Kolozsvár–Klausenburg 700. Várostörténeti Tanulmányok.* Erdélyi Múzeum Egyesület, Kolozsvár, 2018. 213–219.

Szőcs 2020

Szőcs Péter Levente: Medieșu Aurit „Castelul Lónyai”. Cercetările arheologice preventive din anul 2009. *SatuMareSC Arheologie* 33–34/1. 2020. 179–207.

Szőcs 2022

Szőcs Péter Levente: Az aranyosmeggyesi ferences kolostorról. *Certanem* IX. 2022. 193–204.

Szűcs1993

Szűcs Jenő: *Az utolsó Árpádok.* MTA Történettudományi Intézet, Budapest, 1993.

Tagányi 1896
Tagányi Károly: *Magyar erdészeti oklevéltár I–III.* Budapest, 1896.
Takács 1987
Takács Lajos: Határjelek, határjárás a feudális kor végi Magyarországon. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1987.
Takács 2000
Takács Miklós: Nucleated and/or dispersed settlements from the Árpádian and the Angevin age in the west Hungarian region of Kisalföld. [Hufenartige und/oder zersplitterte Siedlungen der Árpáden- und Anjouzeit der Westungarischen Region Kisalföld]. In: *Ruralia III.* Szerk. Jan Klápště. Památky Archeologické, Supplementum 14. Prague 2000. 240–251.
Takács 2010
Takács Miklós: Árpád-kori falusias települések kutatása Magyarországon 1990–2005 között. [The Researching of Arpadian-Era Eleventh-Thirteenth-century Village-like Settlements in Hungary Between 1990 and 2005.] In: *A középkor és kora újkor régészete Magyarországon 1.* / Archaeology of the Middle Ages and the Early Modern Period in Hungary. Szerk. Benkő Elek – Kovács Gyöngyi. Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézet, Budapest 2010. 1–67.
Takács 2016
Takács Péter: A történeti Szatmár vármegye I. Kölcsey Társaság, Nyíregyháza 2016.
Takács 2020
Takács Melinda: Late Avar Age Sites in Szabolcs-Szatmár-Bereg County. *Ziridava* 44. 2020. 411–430.
Takács 2021
Takács Melinda: Adatok a Felső-Tisza-vidék határon túli területeinek kora középkori településtörténetéhez. A kárpátaljai és partiumi VII–IX. századi települések katasztere. [Some data tot he settlement history of the Upper Tisza Regione beyond the borders of Hungaty. Catalog of the 7th–9th-century settlements is Transcarpathia and Partium]. *JAMÉ* LXIII. 2021. 9–43.
Takács 2024
Takács Miklós: A pusztásodás az Árpád-korban. [Desolation of Rural Settlements in the Árpádian Age]. *Axis* 5(2). 2024. 31–42.
Takáts 1899
Takáts Sándor: Az Ecsedi láp eresztése a múltszázadban. *MGTSz* 6. 1899. 1–34.
Teleki 1852
Teleki József: Hunyadiak kora Magyarországon I. Pest, 1852.
Teodor 2022
Eugen S. Teodor: A frontier road crossing the southern Carpathians. The upper part of Limes Transalutanus. In: *Hidden landscapes. The Lost Roads, Borders and Battlefields of the South-Eastern Carpathians.* Szerk. Valeriu Sîrbu – Dan Ștefan – Maria-Magdalena Șefan. Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2022. 279–334.
Teodor-Panait 2022

Eugen S. Teodor – Panait: High mountain pathways in southern Carpatians, around Bran pass. In: *Hidden landscapes. The Lost Roads, Borders and Battlefields of the South-Eastern Carpathians.* Szerk. Valeriu Sîrbu – Dan Ștefan – Maria-Magdalena Șefan. Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2022. 335–379.

Terei 2010

Terei György: Az Árpád-kori Kána falu. [Village from the Árpádian Era (Twelftg-Thirteenth Centuries)]. In: *A középkor és kora újkor régészete Magyarországon. /* Archaeology of the Middle Ages and the Early Modern Period in Hungary. Szerk. Benkő Elek–Kovács Gyöngyi. MTA Régészeti Intézet, Budapest, 2010. 81–111.

Toda – Bencze 2019

Toda Oana – Bencze Ünige: Lay or Monastic? The medieval landscape and property disputes over Tiburcztelke (Chinteni, Cluj County). *Banatica* 29. Cluj- Napoca 2019. 275–319.

Toda 2013

Toda Oana: Legal and Administrative Aspects of the North Transylvanian Road System in the Middle Ages. In: *Govermnment and Law in Medieval Moldavia, Translvania and Wallachia. Studies in Russia and Estern Europe 11.* Edited by Marty Rady – Alexandru Simon. School of Slavonic and East European Studies, UCL, 2013. 55–64.

Toda 2015

Toda Oana: Căi de comonicație Nord-transilvănene și direcțiile de trafic ale clujului medieval. [North Transilvanian Communication Routes and the Traffic Orientation of Medieval Cluj]. *AnB (S.N.)* XXIII. 253–275.

Toda 2016

Toda Oana: Abuse of Power, Corruption and Aticorruption in the Functioning of the Road System of Medieval Transylvania. *AUASH* 20/2II, 41–60.

Toda 2017

Toda Oana: Econimic and material aspects of the Late Medieval Bridges from Transylvania. The Written Sources. *Banatica* 27. 361–397.

Tóth 2006

Tóth János Attila: Panyola, Zsaró-rét, Tisza meder. *RKM* 2006. 254.

Tóth 2020

Tóth Csaba: A tatárjárás kori kincshorizontról. [About the find horizon of the Mongolian invasion (1241–1242).] *Hadt. Közl.* 133: 3. 2020. 592–603.

Törőcsik – Sümegi 2019

Törőcsik Tünde – Sümegi Pál: Pollen based reconstruction of the plant cultivation in the Carpathian basin from the Migration Age to the end of the Medieval Age. [Pollen alapú növénytermesztési rekonstrukció a Kárpát-medencében a népvándorlás korától a középkor végéig]. *Archeometriai Műhely* 16: 3. Szeged, 2019. 245–270.

V. Székely 2014.

V. Székely György: Tatárjárás és numizmatika. Egy történelmi katasztrófa pénzforgalmi aspektusai. In: *„Carmen Miserabile" A tatárjárás magyarországi emlékei. Tanulmányok Palóczi Horváth András 70. születésnapja tiszteletére.* Szerk. Rosta Szabolcs – Székely V. György. Kecskemét 2014. 29–56.

Vácz 1940
Dr. Vácz Elemér: Maksai Ferenc: A középkori Szatmármegye (könyvismertetés). *Szemle* 7: 5–10. 1940. 184–185.
Vadas – Rácz 2010
Vadas András – Rácz Lajos: Éghajlati változások a Kárpát-medencében a középkor idején. [Climate changes in the Carpathian Basin in the middle ages.] *Agr. Sz*. 51: 1. 2010. 39–61
Vadas – Rácz 2013
Vadas András – Rácz Lajos: Climatic Changes in the Carpathian Basin during the Middle Ages. The State of Research. *Glob. Environ.* 6: 12. 2013. 199–227.
Vadas – Szabó 2021
Vadas András – Szabó Péter: Fától az erdőt? A török-kori háborúk és a dunántúli erdők. [Not seeing the forest for the tree? Ottoman era wars and forests in Trasndanubia] In: *A Kárpát-medence környezettörténete a középkorban és kora újkorban. / Environmental History of the Medieval and Eraly Modern Carpathian Basin.* Szerk. Benkő Elek – Zatykó Csilla. Eötvös Loránd Kutatási Hálózat Bölcsészettudományi Kutatóközpont Régészeti Intézet, Budapest, 2021. 147–188.
Vadas 2021
Vadas András: Tájalakítás és társadalom. In: *Táj, ember, tudás, zöldtörténelem.* Szerk. Balogh Róbert – Bodovics Éva – Demeter Gábor – Erdélyi Mátyás – Eszik Veronika – Vadas András. Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet, Budapest 2021 69–75.
Vargha 2022
Vargha Mária: Modelling Christianisation. A Geospatial Analysis of the Archaeological Data on the Rural Church Network of Hungary in the 11th–12th Centuries. *Archaeolingua Central European Archaeological Heritage Series 11.* Archeopress Archaeology, Oxford, 2022.
Várkonyi – Kósa 1993
R. Várkonyi Ágnes – Kósa László: A legfiatalabb tudomány. In: *Európa híres kertje. Történeti ökológiai tanulmányok Magyarországról*. Szerk. R. Várkonyi Ágnes – Kósa László. Orpheusz Könyvkiadó, Budapest, 1993. 7–28.
Várkonyi 2000
R. Várkonyi Ágnes: Táj és történelem. Osiris Kiadó, Budapest, 2000.
Vende 1908
Vende Aladár: Szatmár vármegye községei. In: *Magyarország Vármegyéi és Városai. Szatmár Vármegye.* Szerk. Borovszky Samu. MTA, Budapest, 1908, 33–168.
Walther 1836
Walther László: Porcshalma és az Ecsedi-tó. *Tud. tár.* 9. 1836. 135–179.

Weisz 2012 A

Weisz Boglárka: A Szatmári kamara története a 14. század közepéig. [The history of the Chamber of Szatmár befor the mid-14th century.] In: *Az ecsedi Báthoriak a XV–XVII. században*. *A Báthori István Múzeum kiadványai 34.* Szabó Sarolta – C. Tóth Norbert. Báthori István Múzeum, Nyírbátor, 2012. 73–92.

Weisz 2012 B

Weisz Boglárka: A szilágyság helye a középkori Magyar Királyság gazdasági életében. [Medieval Sălaj in the Economic Life of the Kingdom of Hungary.] In: *Szilágyság és a Wesselényi család (14–17. század).* Szerk. Hegyi Géza. – W. Kovács András. Kolozsvár, 2012. 237–254.

Weisz 2012C

Weisz Boglárka: Vásárok és lerakatok a középkori Magyar Királyságban [Markets and stores in the medeival Kingdom of Hungary]. MTA Történettudományi Intézet. Budapest, 2012.

Weisz 2013

Weisz Boglárka: *A király ketteje és az ispán harmada. Vámok és vámszedés Magyarországon a középkor első felében.* / The two-thirds of the king and the one-third of the ispán. Customs and toll collection in Hungary in the first half of the Middle Ages. MTA Bölcsésztudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet, Budapest, 2013.

White et al. 2018

Sam White –John Brooke – Christian Pfister: Climate, Weather, Agriculture, and Food. In: *The Palgrave Handbook of Climate History*. Szerk. Sam White – Christian Pfister – Franz Mauelshagen. Palgrave Macmillan, London, 2018. 331–353.

Wolf 2022.

Wolf Mária: Hejőkeresztúr-Vizekköze. *A tatárjárás régészeti emlékei 1. Monográfiák a Szegedi Tudományegyetem Régészeti Tanszékéről 10*. Martin Opitz Kiadó – Szegedi Tudományegyetem Régészeti Tanszék, Budapest, 2022.

Zatykó 2003

Zatykó Csilla: Medieval Villages and Their Landscape methods of Reconstruction. In. People and Nature in Historical Prespective. Szerk. Laszlovszky József – Szabó Péter. Central European University Department of Medieval Studies – Archaeolingua, Budapest, 2003. 345–374.

Zatykó 2011

Zatykó Csilla: Lelőhely és település kapcsolata a középkori Nagyszakácsiban. In: *„Fél évszázad terepen" Tanulmánykötet Torma István tiszteletére 70. születésnapja alkalmából.* Szerk. Kővári Klára – Miklós Zsuzsa. MTA Régészeti Intézet, Budapest, 2011. 101–108.

Zatykó et al, 2007.

Zatykó Csilla – Imola Juhász – Pál Sümegi: Environmental archaeology in transdanubia. *VAH* 20. Budapest, 2007.

Zatykó et all. 2022

Zatykó Csilla – Mesterházy Gábor – Pető Ákos – Saláta Dénes – Stibrányi Máté: Folyó, táj és település a középkorban. Tájrégészeti, környezettörténeti és lelőhelydinamikai kutatások a Körös-vidéken. A FLOTT-projekt indulása. *Magyar Régészet* 2022. (tél) 56–64. Utolsó megtekintés: 2026.04.15.

Zsoldos 2009

Zsoldos Attila: Nagy uralkodók és kiskirályok a 13. században. *Magyarország Története 4.* Kossuth Kiadó, Budapest, 2009.

Zsoldos 2011

Zsoldos Attila*: Magyarország világi archontológiája 1000–1301*. História – MTA Történettudományi Intézet, Budapest, 2011.

Zsoldos 2016

Zsoldos Attila: *Vitézek, ispánok, oligarchák. Tanulmányok a társadalom- és hadtörténetírás határvidékéről.* HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum, Budapest, 2016.